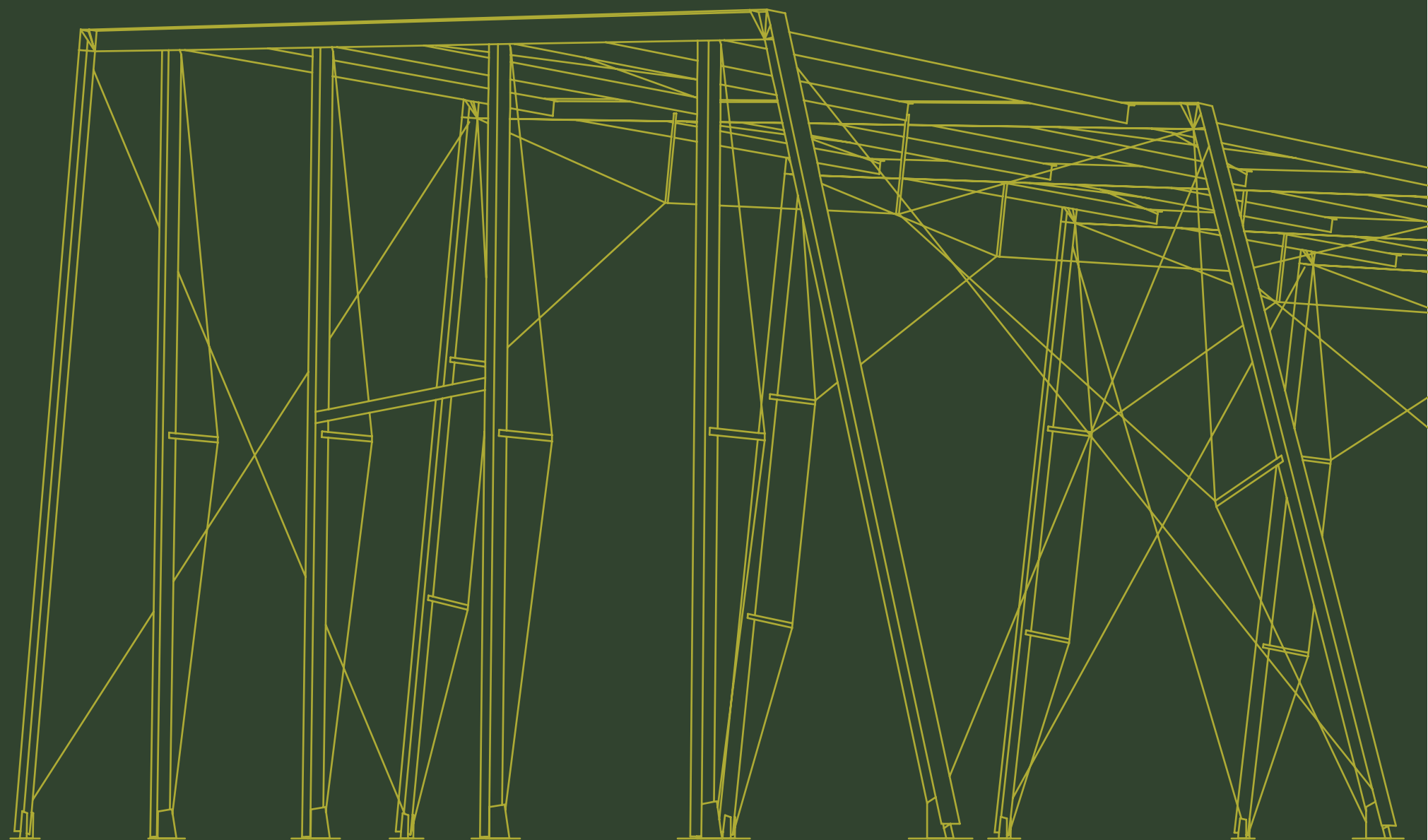

REVITALIZACE PŘEDPOLÍ KVĚTNÉ ZAHRADY V KROMĚŘÍŽI

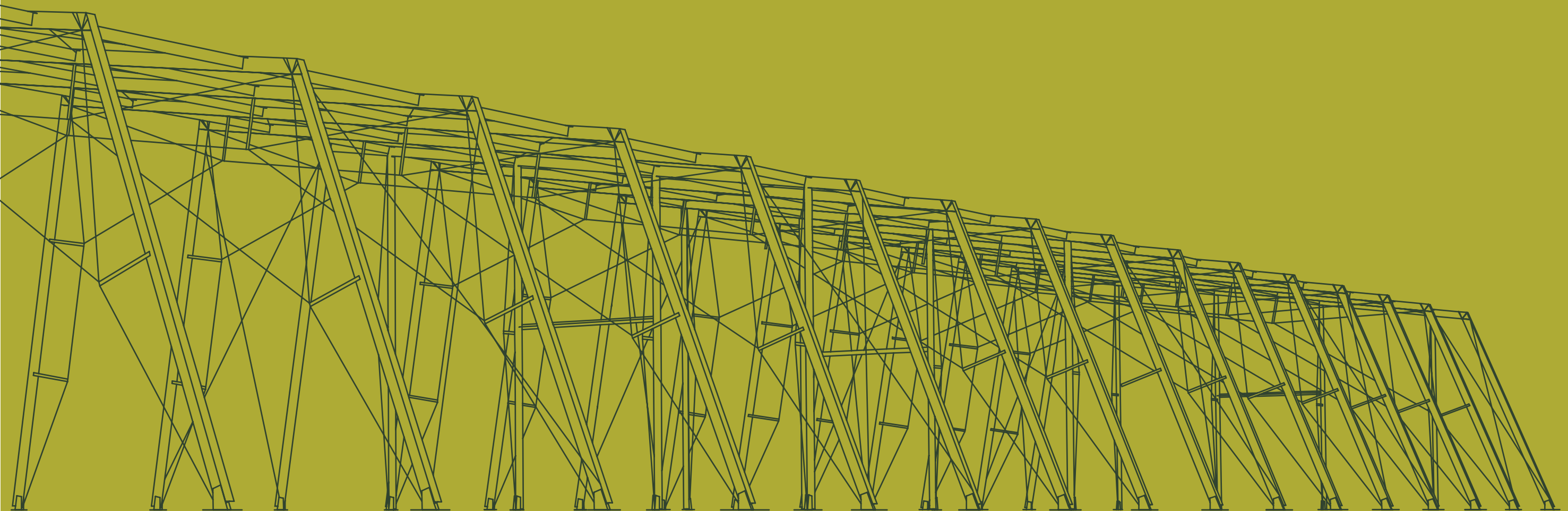
Průvodní zpráva
2

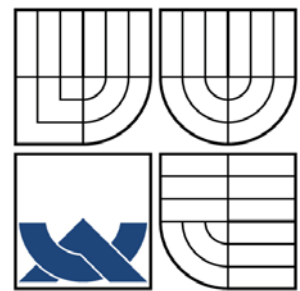
Širší vztahy
Situace
4

Analýza
Koncept
8

Holandská a
pomerančová zahrada
12

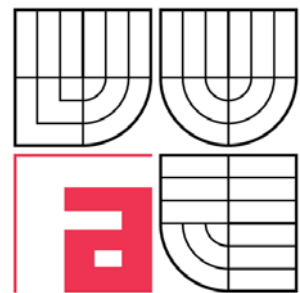
Čestný dvůr a
staré skleníky
18

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY
ÚSTAV NAVRHOVÁNÍ II.

FACULTY OF ARCHITECTURE
DEPARTMENT OF DESIGN II.

REVITALIZACE PŘEDPOLÍ KVĚTNÉ ZAHRADY V KROMĚŘÍŽI

REVITALIZATION PROGRAM OF FLORAL GARDEN IN KROMERIZ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

ADAM GUZDEK

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. arch. PAVEL JURA

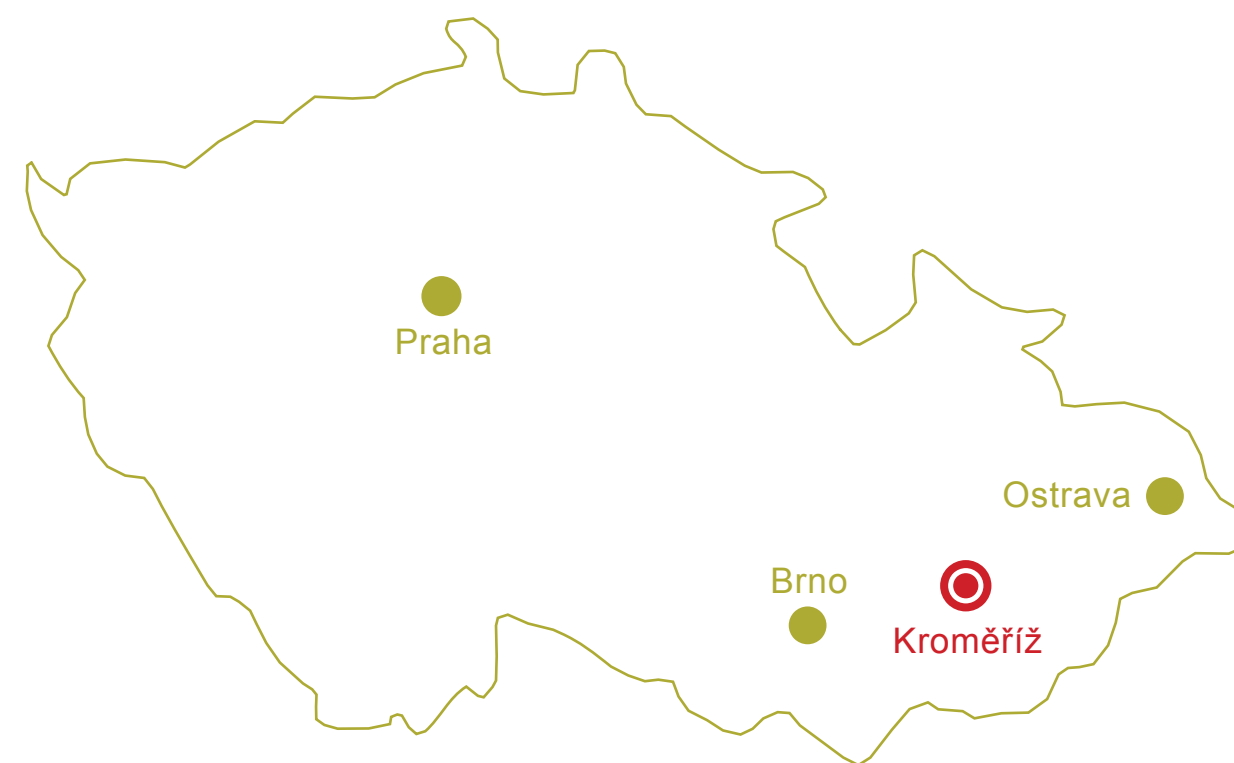
BRNO 2009

Dnešní vstup do Květné zahrady přes čestný dvůr je natolik reprezentativní, že postrádá smysl jej nahradit novým kdekoliv jinde. Vstupní objekt s trojúhelníkovým tympanonem se zlatými iniciálami a erbem arcibiskupa Maxmiliána Josefa, svobodného pána Sommerau-Beckh se podobá šlechtickým městským palácům té doby. Význam prvního patra, tzv. piana nobile, lze lehce rozpoznat na fasádě. Jedná se o podlaží s větší výškou určené k reprezentaci, zpravidla s hlavním sálem. Je nevhodné, aby takové společensky významné prostory sloužily jako byty zaměstnanců. Proto jsem se rozhodl plně využít stávající historický objekt a veškeré návštěvnické zařízení, výstavní a přednáškové prostory umístit zde.

Obě zahrady řešené v rámci bakalářské práce jsem pojal velmi střídmo. Důvodem je jejich historická podstata. Vždy to byly pouze přidružené prostory k formální části Květné zahrady. Prostory, které sloužily k nějakému účelu (chov vzácných ptáků, kratochvíle u králičího kopečku, pěstování pomerančů a tulipánů). Květnice se stříhanými špalírovými stěnami měla návštěvníkovi umožnit vyžití a zajistit jisté vzrušení dálkovými pohledy sbíhajících stěn, jistou míru dezorientace v prostoru, zábavu v kuželně, v bludištích. Tyto prvky by měly zůstat formální části zahrady i dnes. Měly by být ojedinělé. Proto nenavrhuji zahrady, kde by měl návštěvník možnost se vyžít, unavit se, ale naopak se mohl připravit na vzrušení ve spleti špalírů nebo si odpočinout na závěr. Navrhuji zahrady s řádem, stejně jako byl navrhován samotný Libosad.

Město Kroměříž, historické město v krajině, osídlené od počátků dějin, vzniklo a rozvíjelo se v místě s výhodnou geografickou polohou a velmi příznivými přírodními podmínkami, na nížinné ploše břehů toku řeky Moravy. Původní tržní osada na křižovatce obchodních cest se stala v první čtvrtině 12. století majetkem olomouckých biskupů. Slovanská ves byla kolem roku 1260 povýšena na město. Biskupové vybudovali v Kroměříži reprezentační letní rezidenci a umístili v ní správu rozsáhlého majetku diecéze. Středověké a raně novověké město utrpělo husitskými válkami, a hlavně švédskými vpády v třicetileté válce v 17. století. Součástí přestavby zničeného města se stal Libosad. V letech 1665-75 jej za hradbami města na neúrodné půdě pro potěchu všech uměnímilovných hostů založil biskup Karel II. Liechtenstein z Castelfornu. Podle plánů italských architektů Filiberta Luchese a Giovanniho Pietra Tencally byla na 16 ha vystavěna italská zahrada s cestami ve vysokých špalírech. Zahrnuje v sobě přelomovou fázi vývoje evropského zahradního umění. Centrální partie Květné zahrady je koncipována na půdoryse obdélníka s množstvím geometricky stříhané zeleně tvoří dvě části květnice a štěpnice. Tuto formální část doplňuje od východu - od města, území, které je předmětem řešení. Zde se nacházely, dnes již zaniklé, okrasné a hospodářské prostory zahrady (oranžerie, Holandská zahrada, bažantnice, králičí kopeček a voliéra). Původní vstup do zahrady byl přes kolonádu dlouhou 244 m s galerií soch antických bohů. Osmiboká rotunda v geometrickém středu květnice oslavuje svou výzdobou vodní živel. Nový vstup do zahrady upravený v první polovině 19. století si vynutil provoz zahrady. Ta už nesloužila pouze uzavřené společnosti arcibiskupa, ale všem obyvatelům Kroměříže. Čestný dvůr klasicistního typu je ze stran uzavřený velkými skleníky. Zahrada byla založena za hradbami historického města, dnes je součástí městské struktury. Zahrada je zřetelně vymezena ohradní zdí a obvodovými stěnami staveb v areálu.

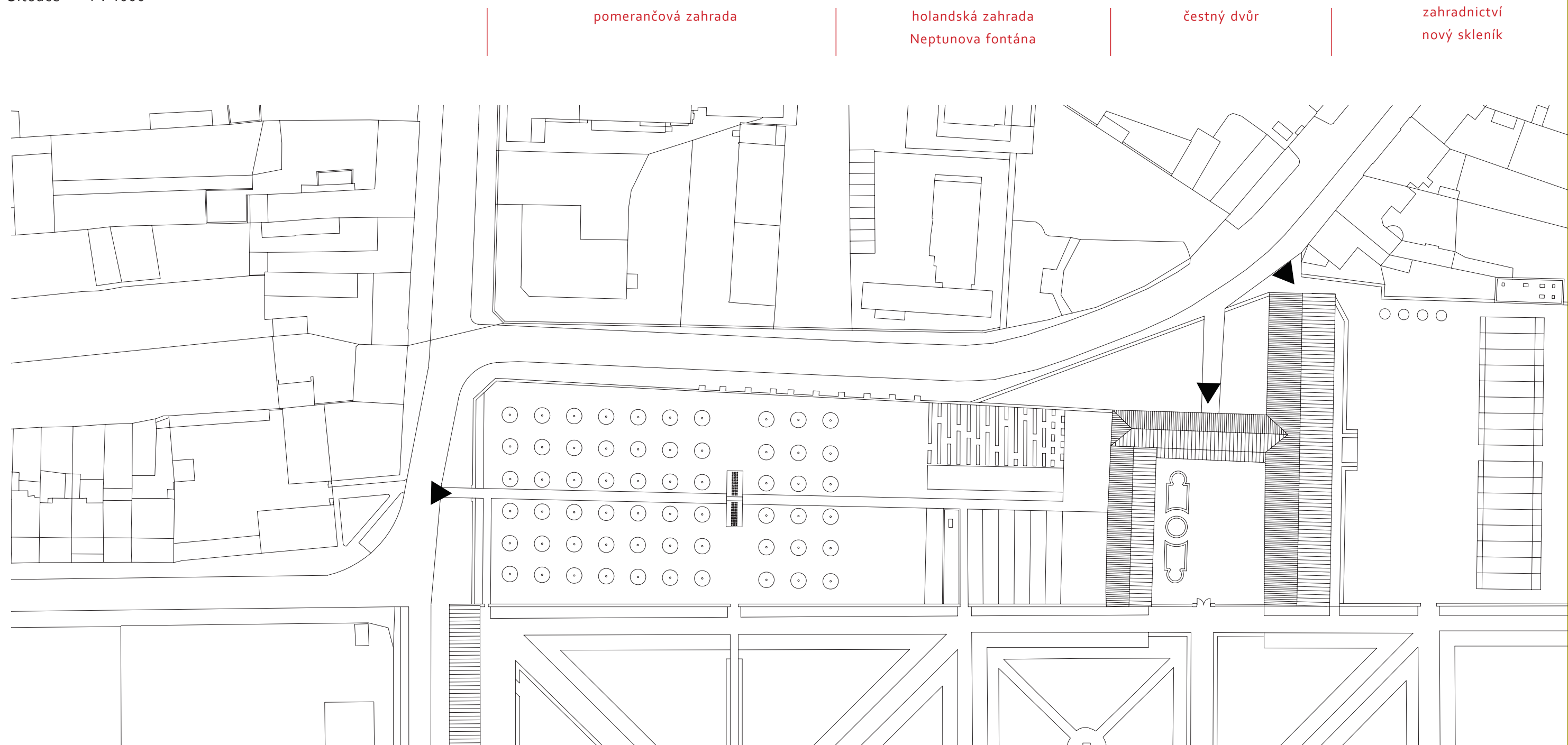
1 : 25000

1 : 10000

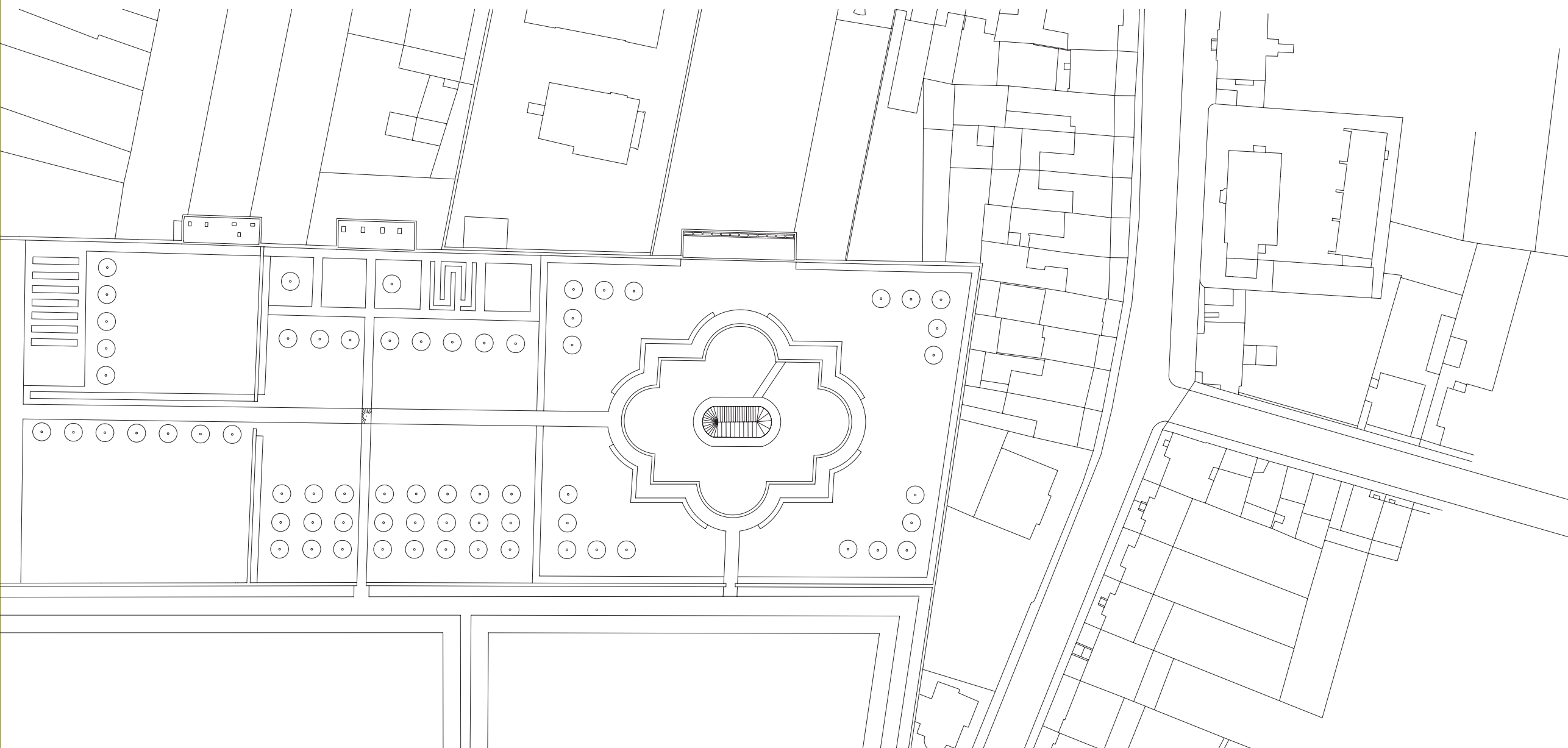
Situace 1 : 1000

byt zahradníka

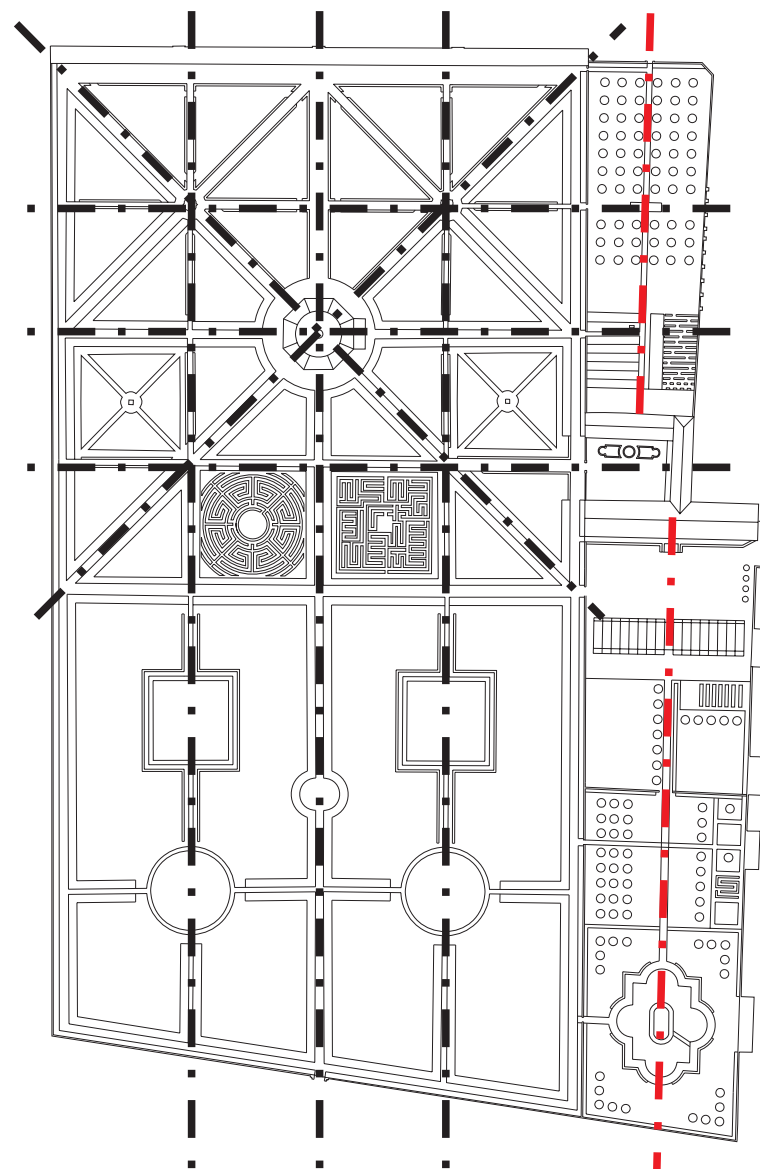
dětský koutek
sluneční hodiny

ptačí voliéra
galerie

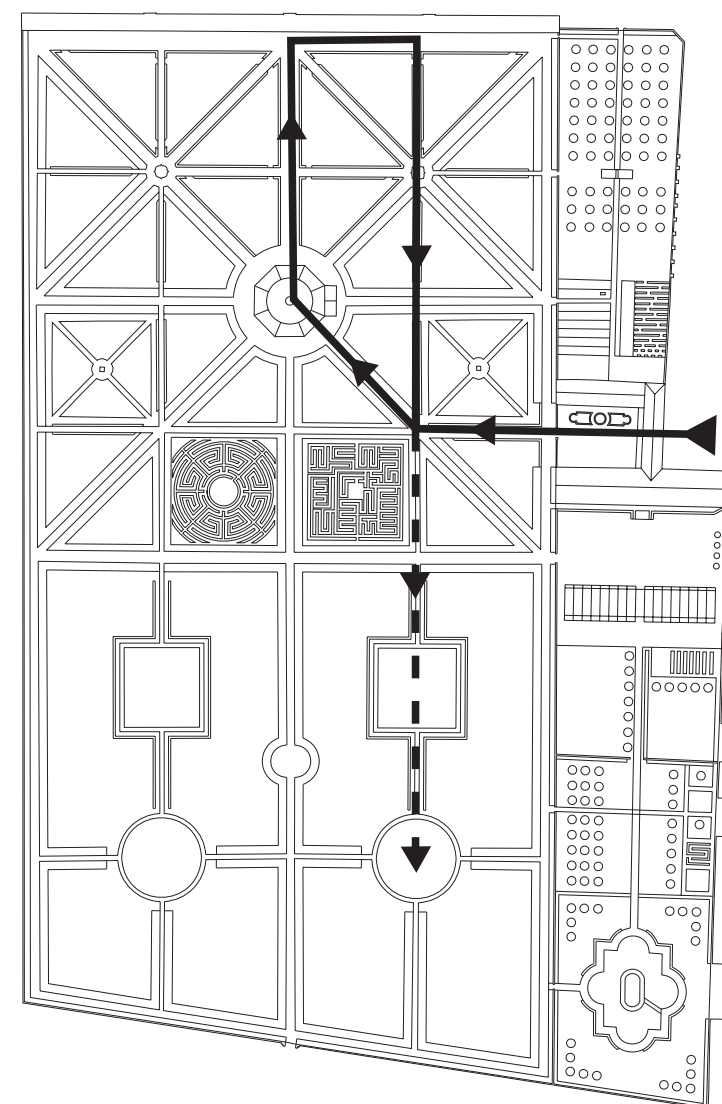

0 10 20

hlavní průhledové osy

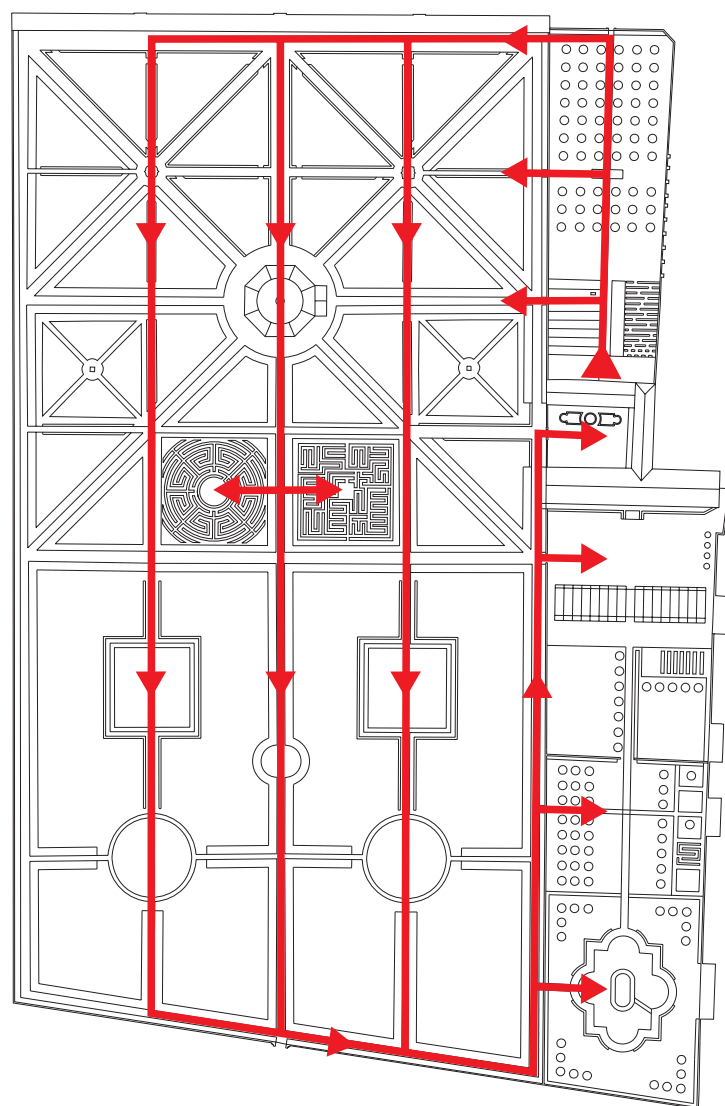

stávající hlavní trasa návštěvníků

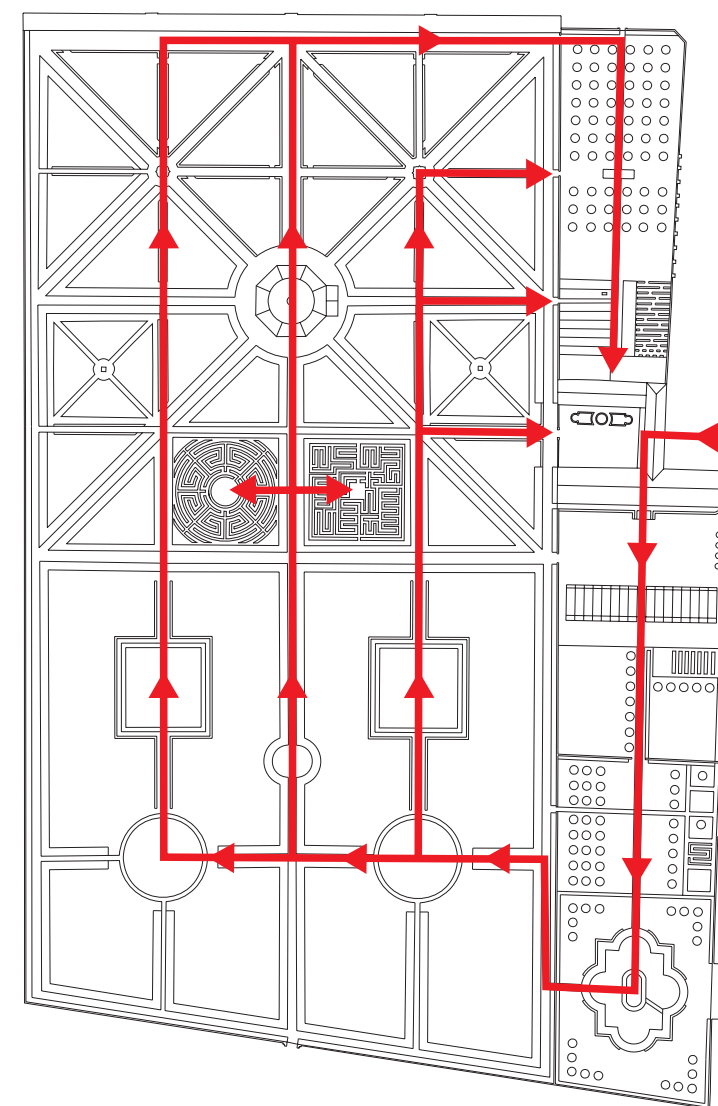

— . — stávající
— . — nové

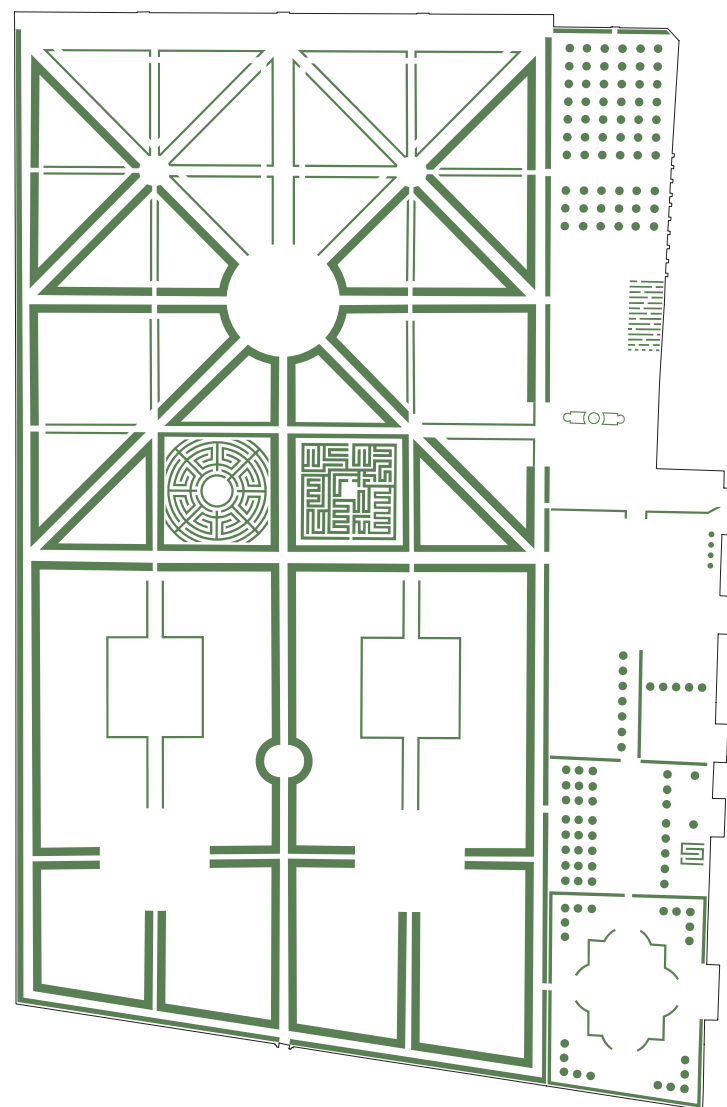
navrhovaná trasa přes holandskou a pomerančovou zahradu

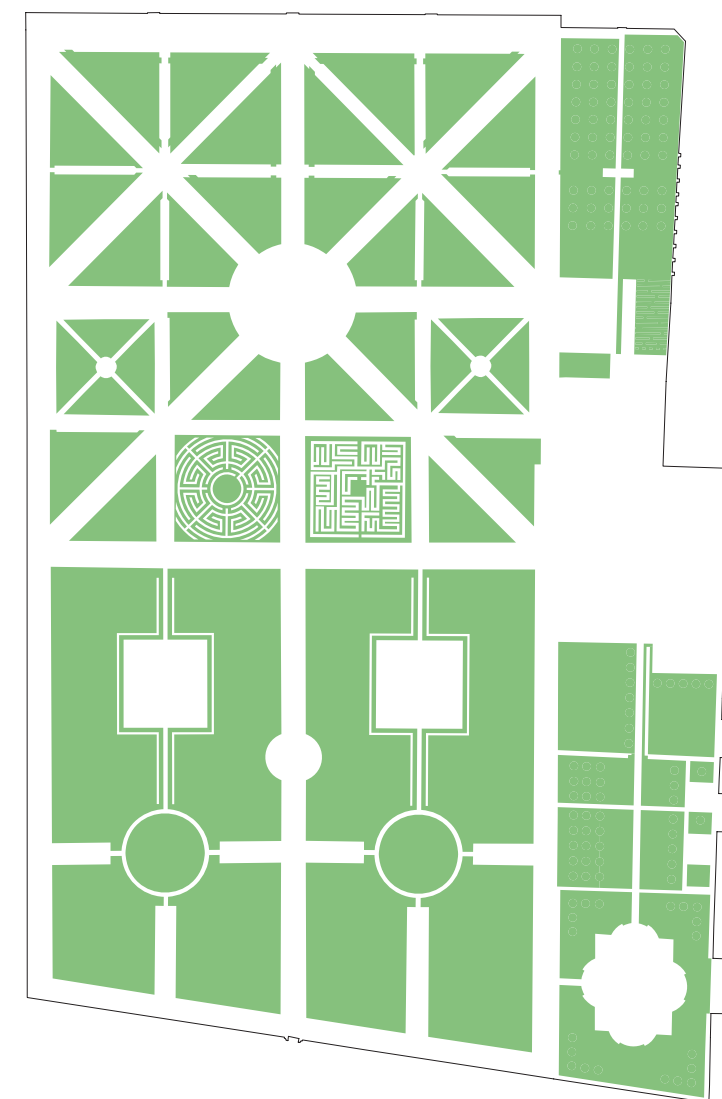
navrhovaná trasa přes jižní zahradu

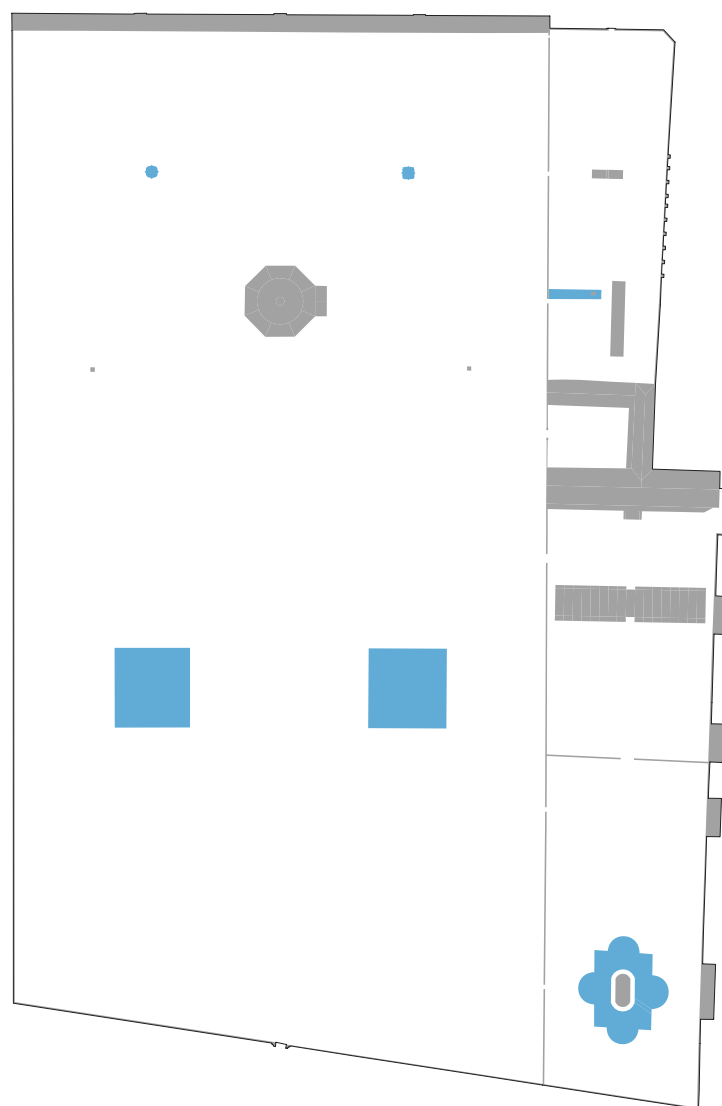
stromy a keře

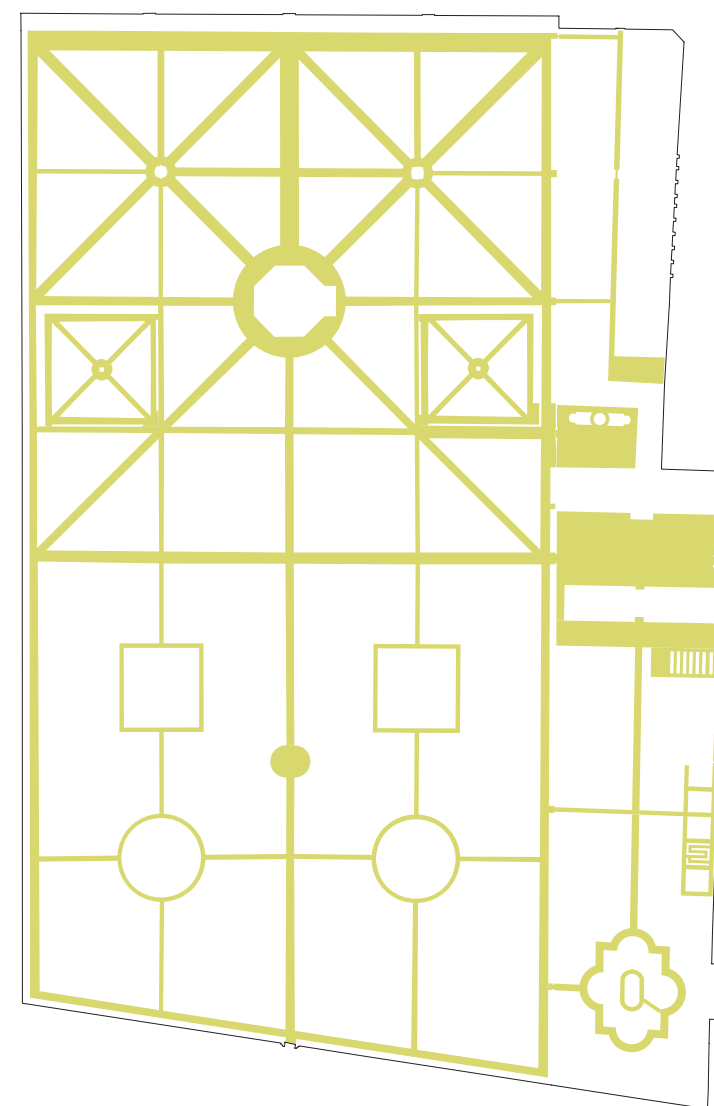
zatravněné plochy

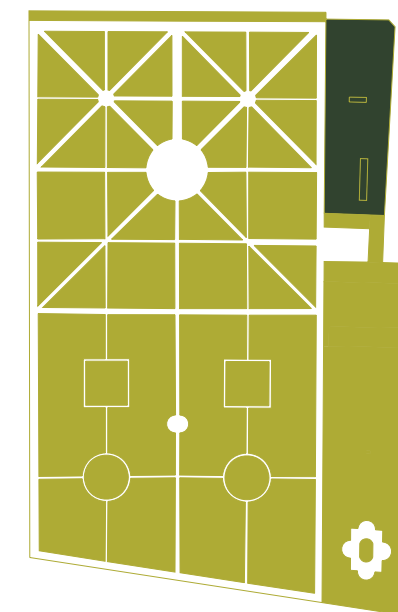
objekty a vodní plochy

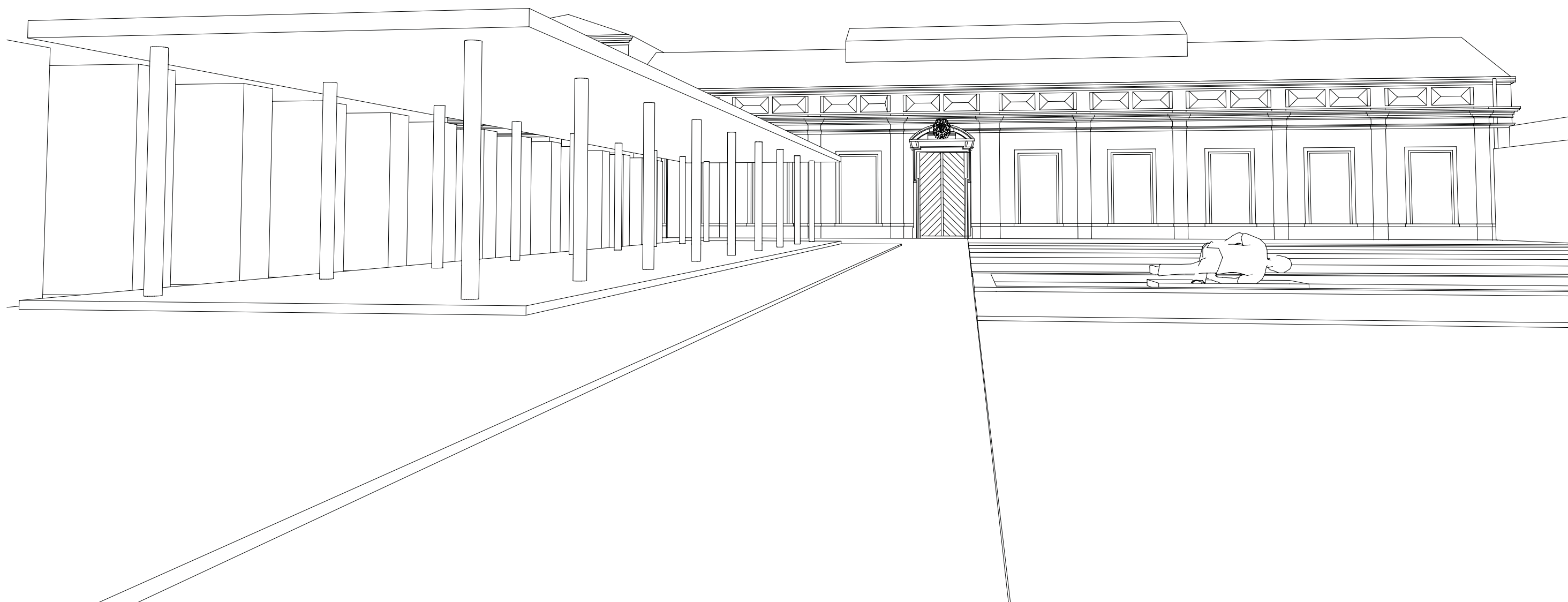

zpevněné plochy

Návrh zahrady na sever od čestného dvora, tzv. holandská a pomerančová se inspiroje rytinami Justuse van den Nypoorta. Spojujícím prvkem obou zahrad je hlavní osa vedoucí od severního vstupu ke kamennému portálu tropického skleníku. Na tuto osu jsou prodloužením napojeny dvě důležité osy z květnice. První vede přímo od portiku rotundy a druhá od kašny před kolonádou. Průsečíky těchto os značí místa, kde se lámou pohledy na průhledy. Proto jsou zde postaveny drobné stavby. Na severní ose vedoucí od kašny je postaven jednoduchý pavilon. Perforovaná deska nesena dvěma řadami čtyř kruhových sloupů. Číslovka čtyři a osm byla při stavbě libosadu hojně využívána. Symbolizovala dokonalý geometrický tvar – čtverec, čtyři světové strany, čtyři evangelia, číslovka osm, násobek čtyř, je propsána v osmiboké rotundě. Pavilon je umístěn na vytvořeném palouku vynecháním jedné řady stromů v pravidelném rastru tvořící síť 6x12 stromů. Tato část symbolizuje pomerančovou zahradu. Ovšem citrusy jsou zde nahrazeny stromy odolávající zaalpskému podnebí. Čtyři stromy v síti ale nejsou vysázeny, na jejich místě je mezera, na které je umístěn v letním období pomerančovník. Jedná se o chybu, která v pravidelné síti tvoří jistou malebnost. Osa vedoucí od vstupu rotundy má za úkol navést návštěvníka i do této neformální části zahrady. Překvapením pro něj může být pole tulipánů různých barev a také moderní bazén s barokní dvoumetrovou ležící sochou Neptuna. Pohled uzavírá kolonáda určena k posezení hostů kavárny umístěné ve vstupním objektu. Jedná se o horizontální desku bez perforace na dvou řadách kruhových sloupů v osmi polích. Pozadí kolonády je tvořeno stříhanými keři.

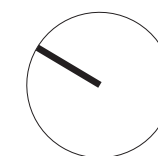

Situace

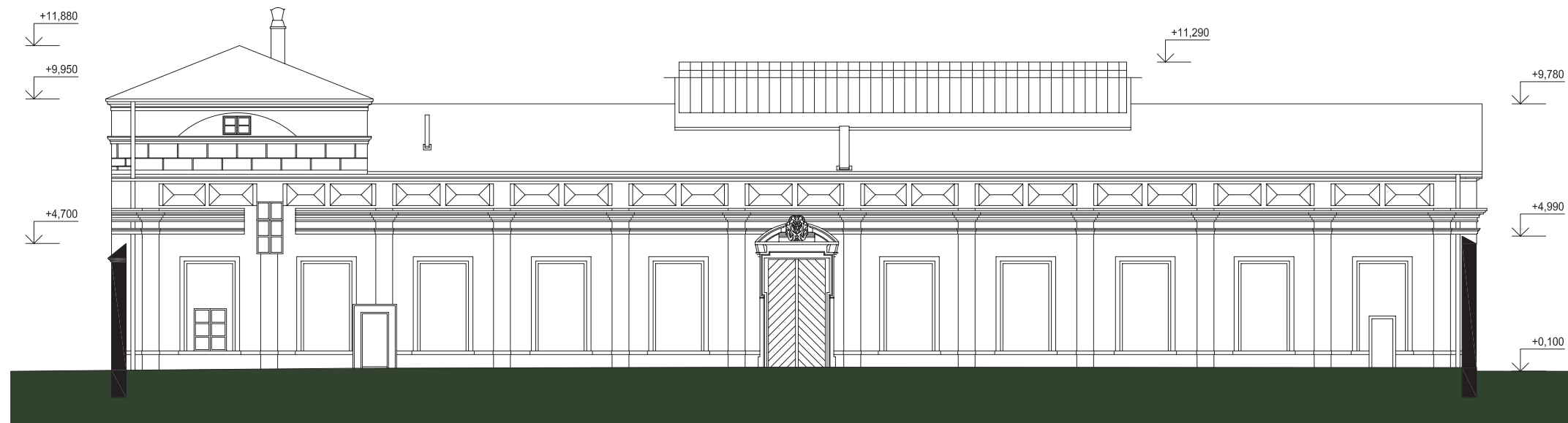

keře a stromy	záhony tulipánů	strom
zatravněná plocha	voda	strom přenosný (pomerančovník)
zatravněná dlažba	objekty	stříhané keře a stromy

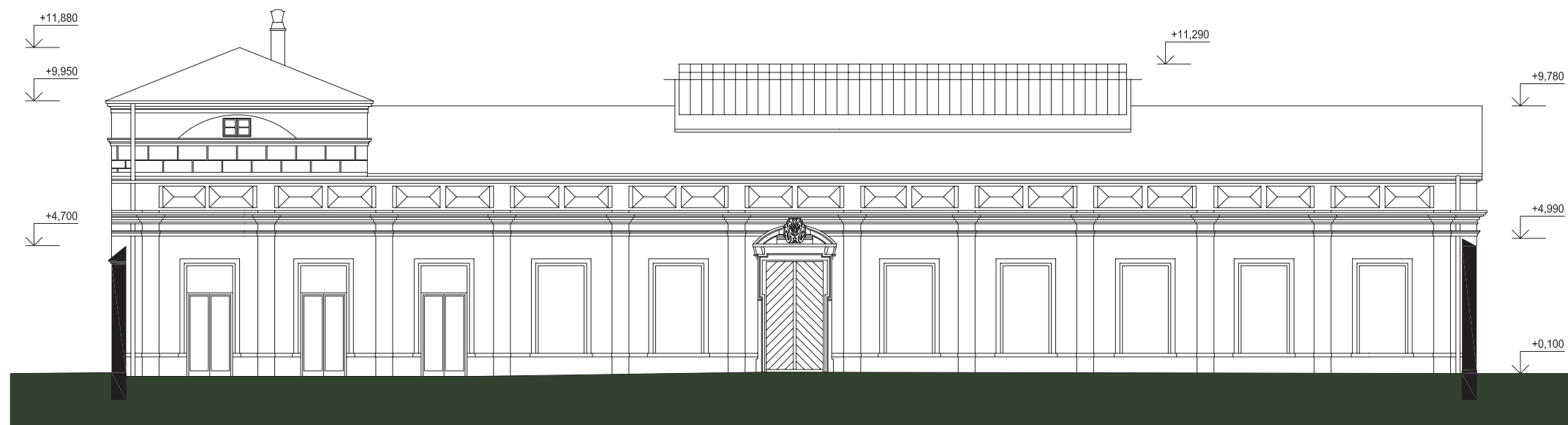
0 10 20

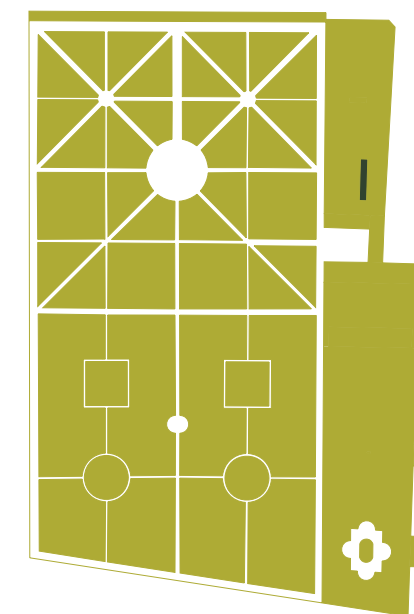
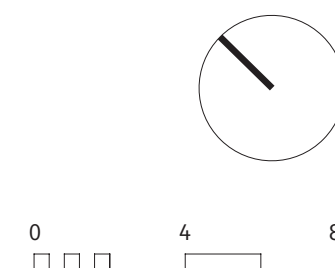
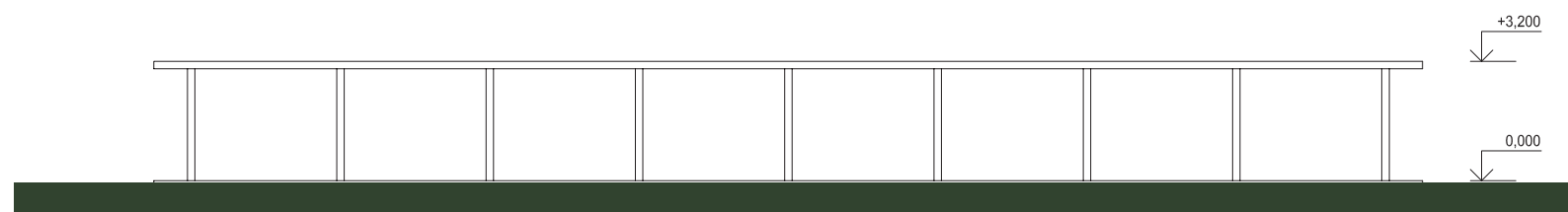
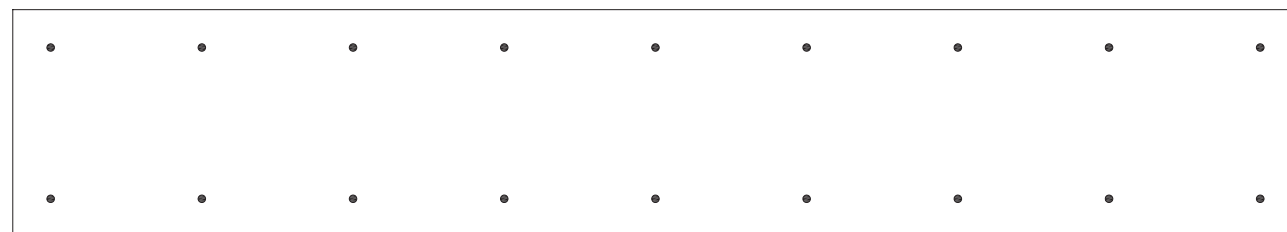
Stávající pohled na tropický skleník 1 : 200

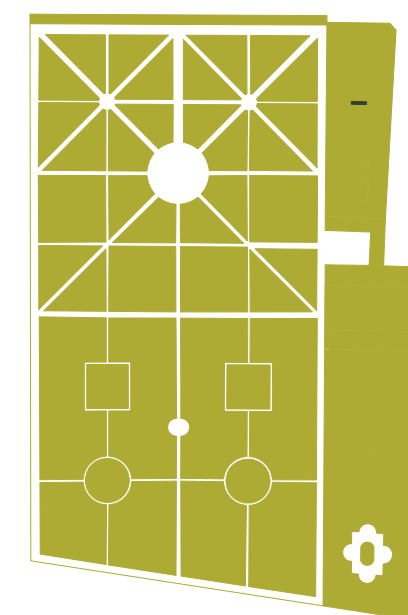
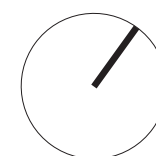
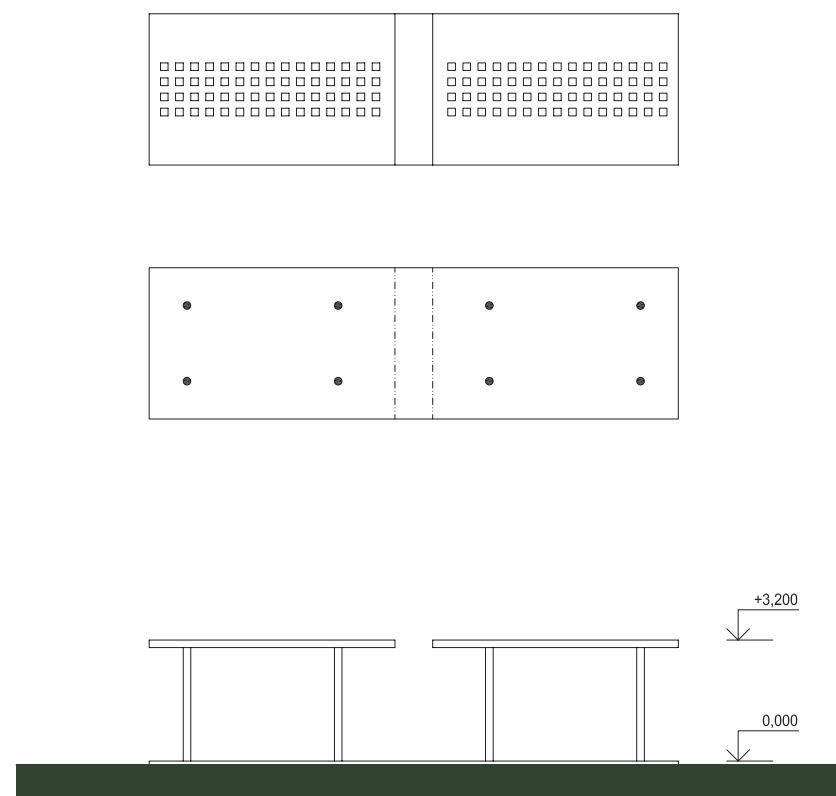
Navržený pohled na tropický skleník 1 : 200

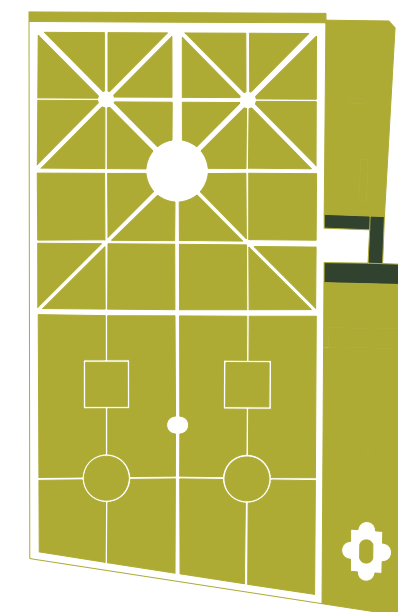
Letní posezení kavárny 1 : 200

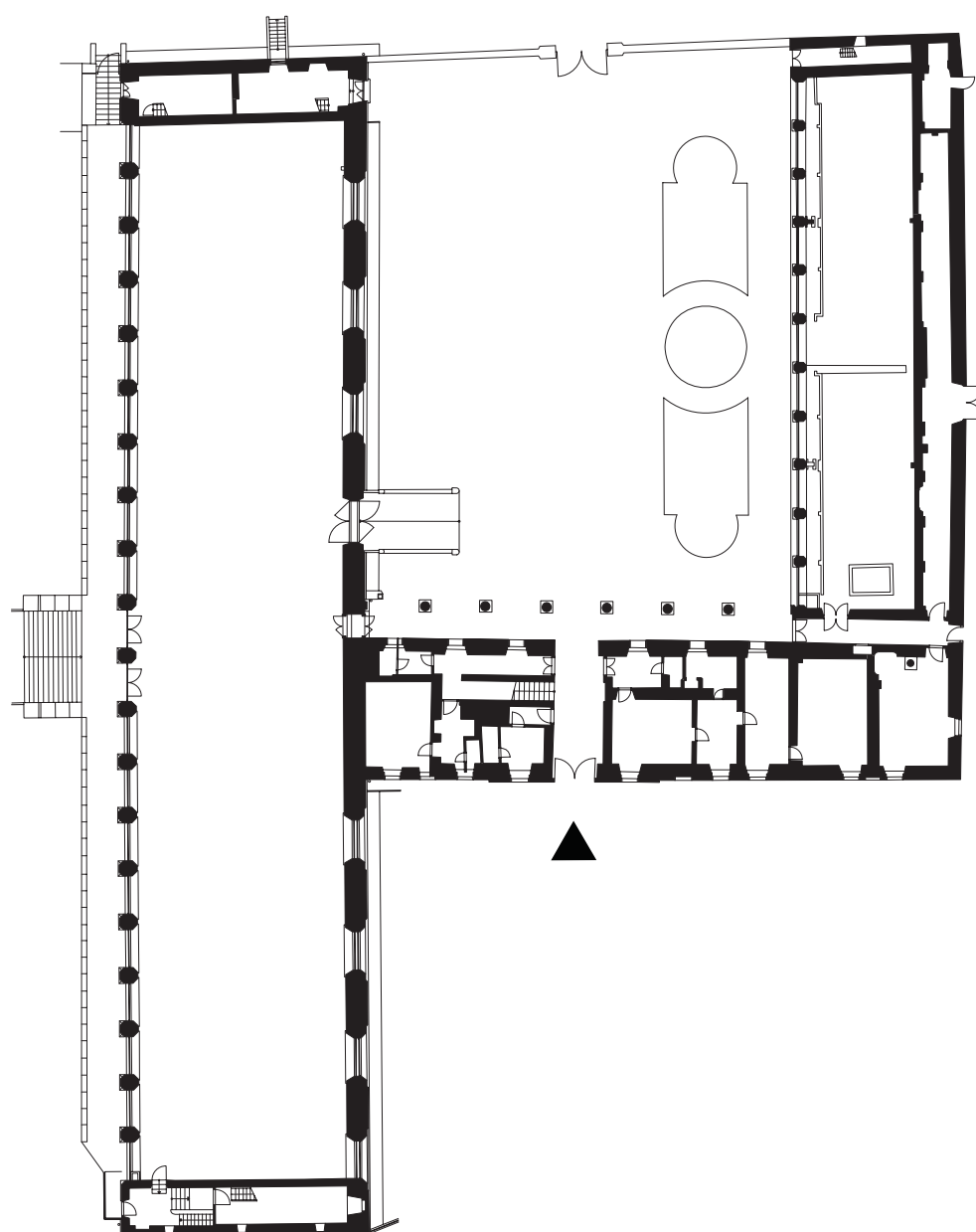
Pavilon 1 : 200

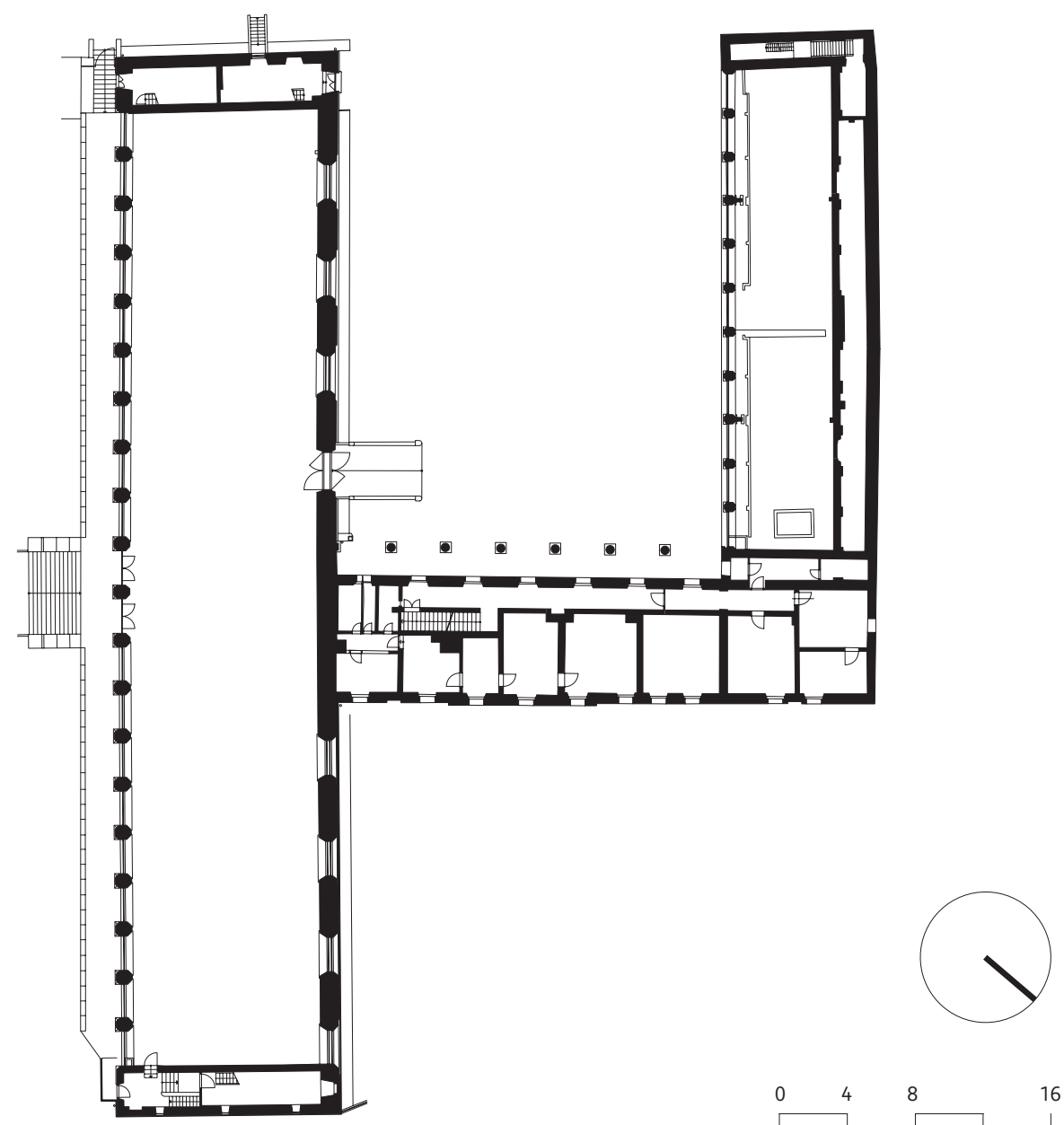
V přízemí vstupního objektu se nachází informační návštěvnické centrum s pokladnou a bookshopem, který je propojen se studeným skleníkem. Prostor pokladny slouží jako komunikační jádro mezi ostatními podlažími. Po schodech nebo zdvihací hydraulické plošině se dostaneme do prvního patra, piana nobile, kde je umístěna knihovna se studovnou. Dále je zde seminární učebna a přednáškový sál pro 56 lidí. Ten je propojen schodiště přímo s holandskou zahradou. Podkroví slouží jako trvalá výstavní expozice památky UNESCO a fenoménu zahradní kultury. Klenuté místnosti jsou v přízemí dvě. Jedna slouží jako bookshop a nachází se hned vedle studeného skleníku, s kterým je propojena. Druhá místnost je na druhé straně průjezdu. Ta slouží jako toalety. Do ní je umístěn ocelový box s toaletami pro muže, ženy a lidi s handicapem. V části směrem do holandské zahrady je kavárna se 40 místy k sezení. Vizually je propojena s holandskou zahradou probouráním francouzských oken a propojením do tropického skleníku oknem. Řešení tropického skleníku není součástí bakalářské práce. Počítá se však s přesunutím hlavního vstupu do holandské zahrady přes barokní kamenný portál, výjimečně přes kavárnu. Využití studeného skleníku bude nezměněno. V zimě slouží k přezimování teplomilných rostlin a v sezóně slouží tento velký prostor k výstavám a ke koncertům s 200 místy k sezení.

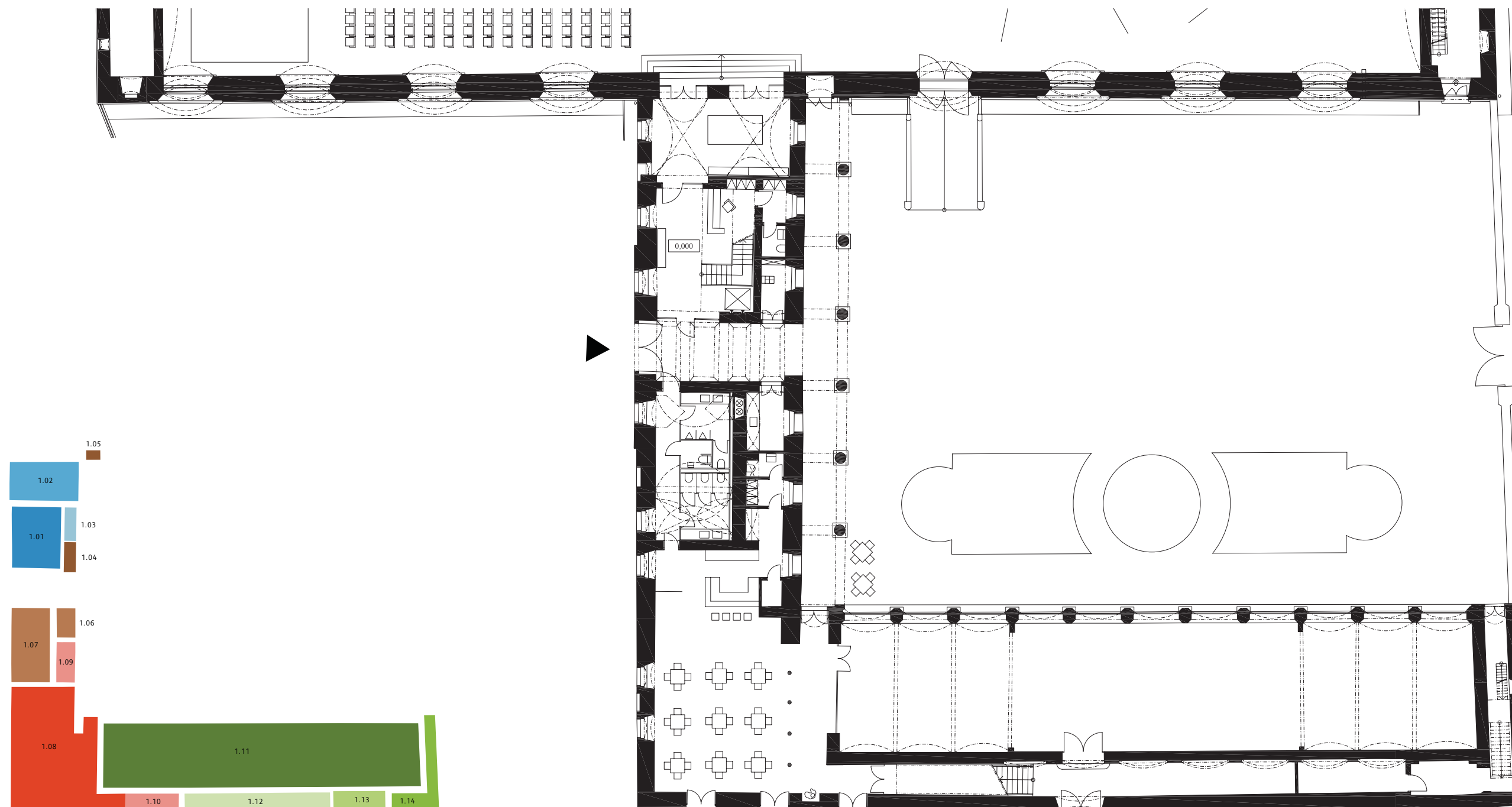
Stávající stav 1.np

Stávající stav 2.np

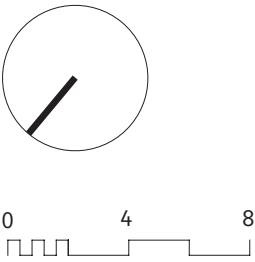

Vstupní objekt 1.np 1 : 250

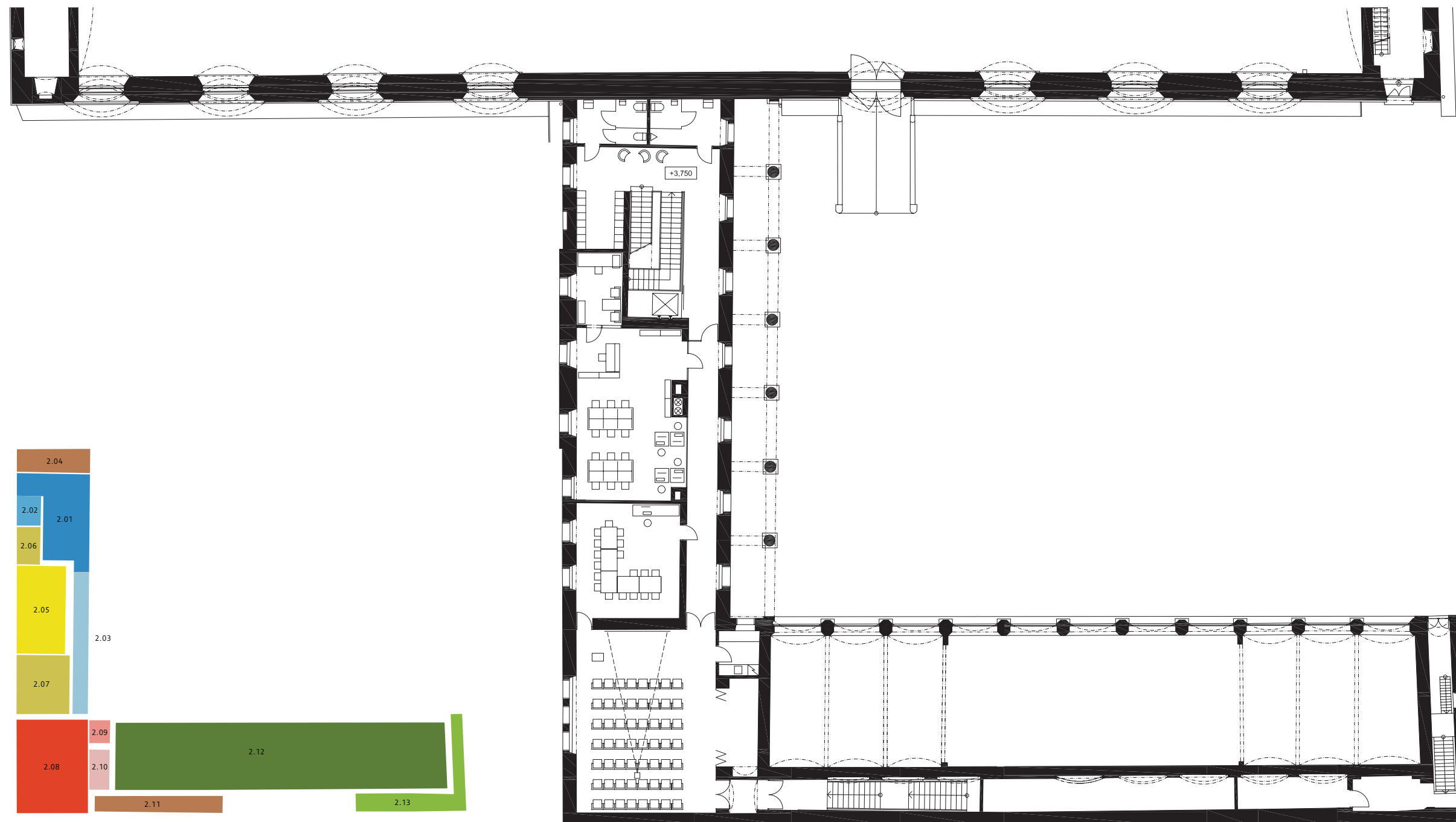

1.01	infocentrum - pokladna	37,5 m ²
1.02	bookschop - výstavy	33,6 m ²
1.03	zázemí infocentra	4,9 m ²
1.04	úklid	4,5 m ²
1.05	sklad	1,7 m ²
1.06	místnost pro matky	6,8 m ²
1.07	WC	35,8 m ²
1.08	kavárna	125,8 m ²
1.09	zázemí kavárny	9,5 m ²
1.10	sklad nábytku	10,3 m ²
1.11	tropický skleník	254,2 m ²
1.12	vstup do skleníku	29,8 m ²
1.13	sklad	11,0 m ²
1.14	zázemí skleníku	19,9 m ²

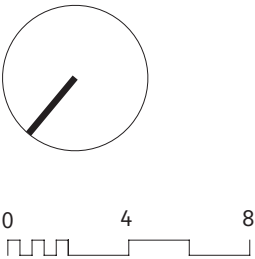

Vstupní objekt 2.np 1 : 250

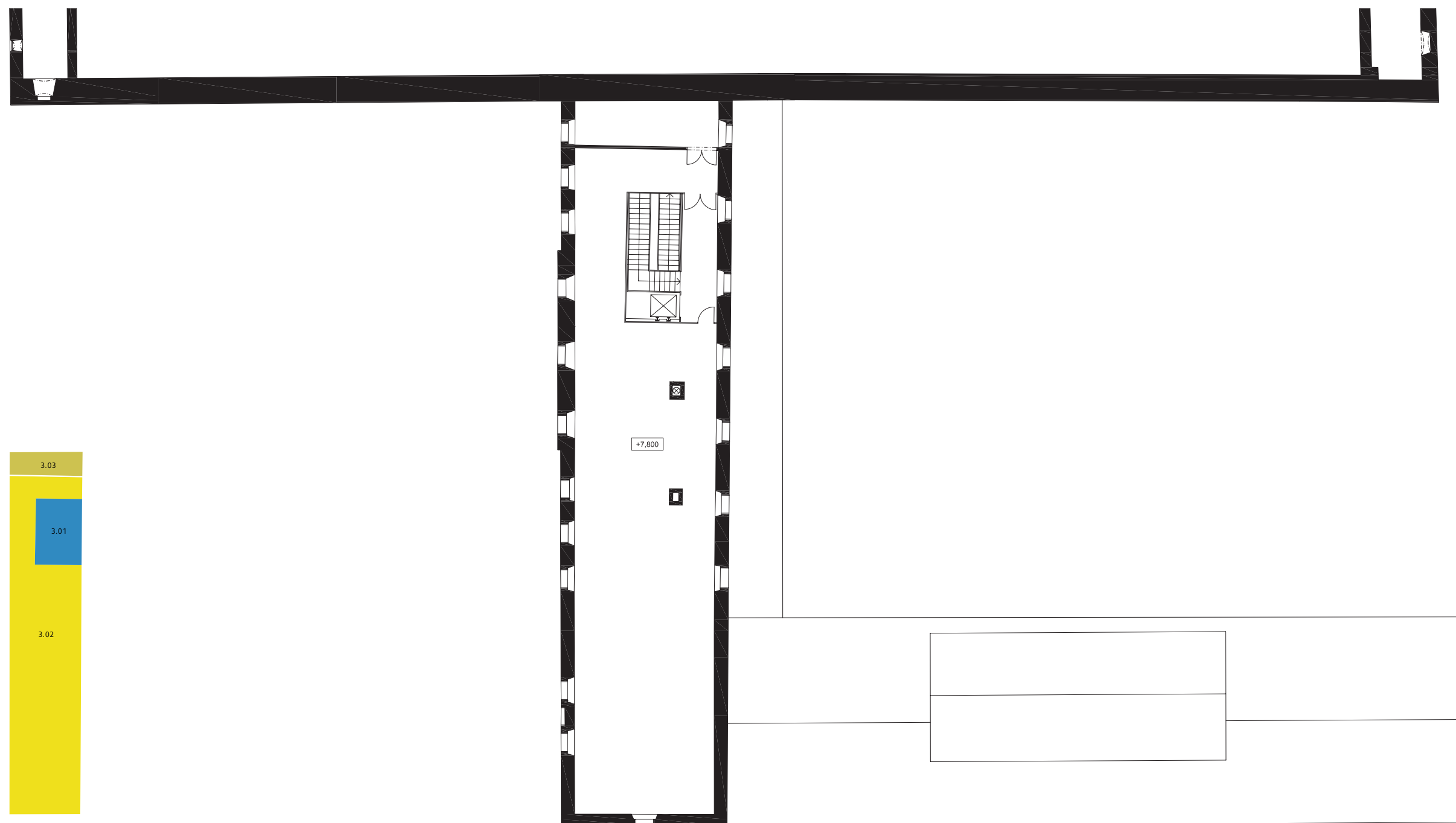

	komunikace
	edukační centrum
	přednáškový sál
	skleník
	ostatní

2.01	schodiště	54,1 m ²
2.02	šatna	8,2 m ²
2.03	chodba	27,1 m ²
2.04	WC	19,7 m ²
2.05	knihovna se studovnou	49,3 m ²
2.06	kancelář	10,1 m ²
2.07	učebna	35,8 m ²
2.08	přednáškový sál	76,7 m ²
2.09	kuchyňka	5,5 m ²
2.10	sklad nábytku	9,3 m ²
2.11	schodiště	23,8 m ²
2.12	tropický skleník	254,2 m ²
2.13	zázemí skleníku	33,1 m ²

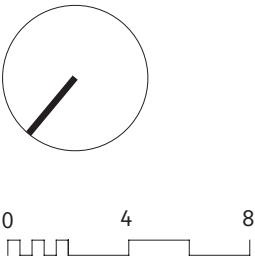
Vstupní objekt 3.np 1 : 250

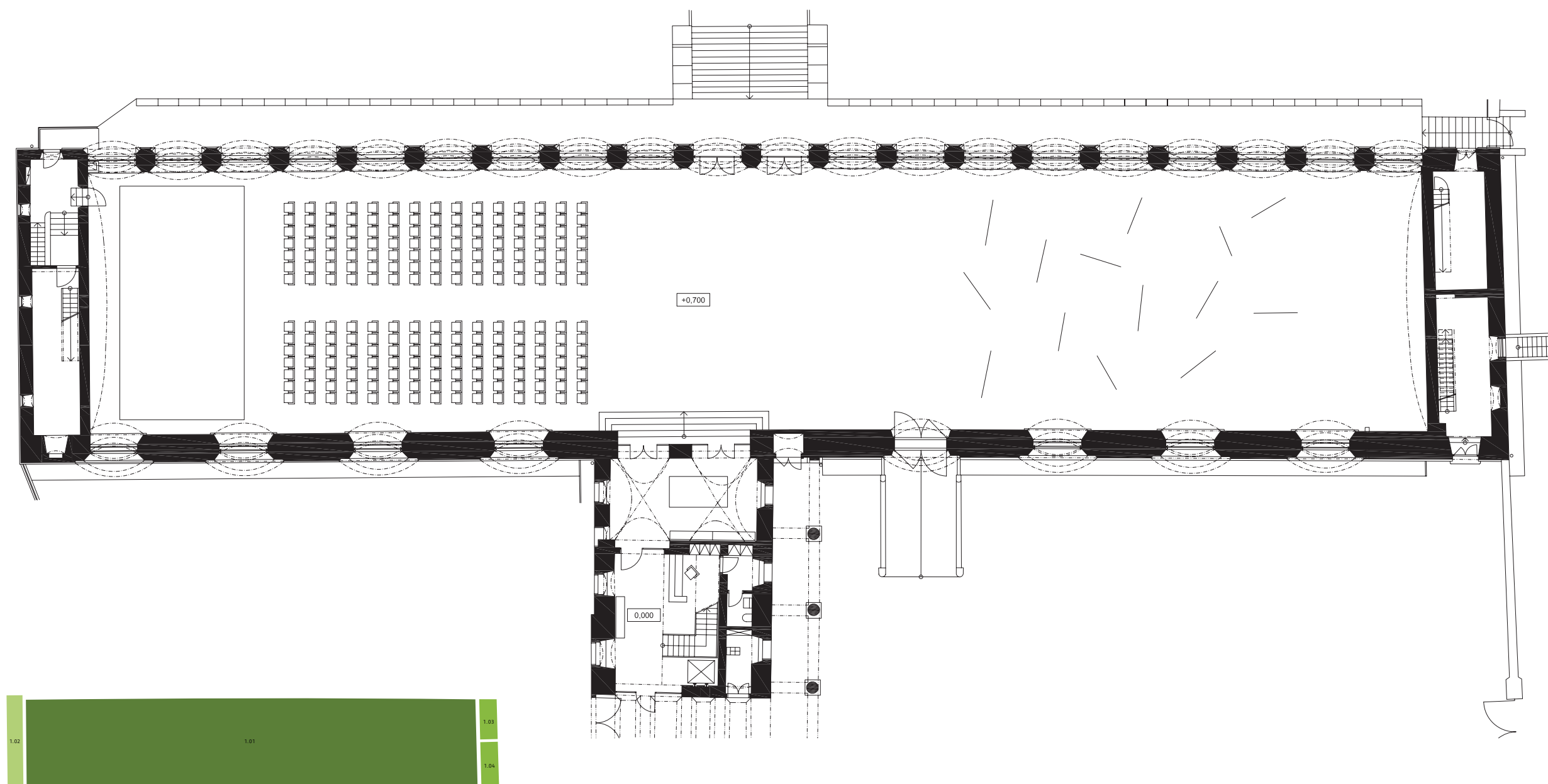
komunikace

výstavní prostory

3.01	schodiště	35,9 m ²
3.02	výstavní prostory	246,0 m ²
3.03	zázemí	19,7 m ²

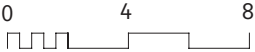
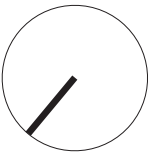
Studený skleník 1 : 250

skleník

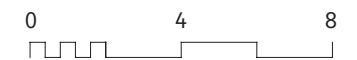
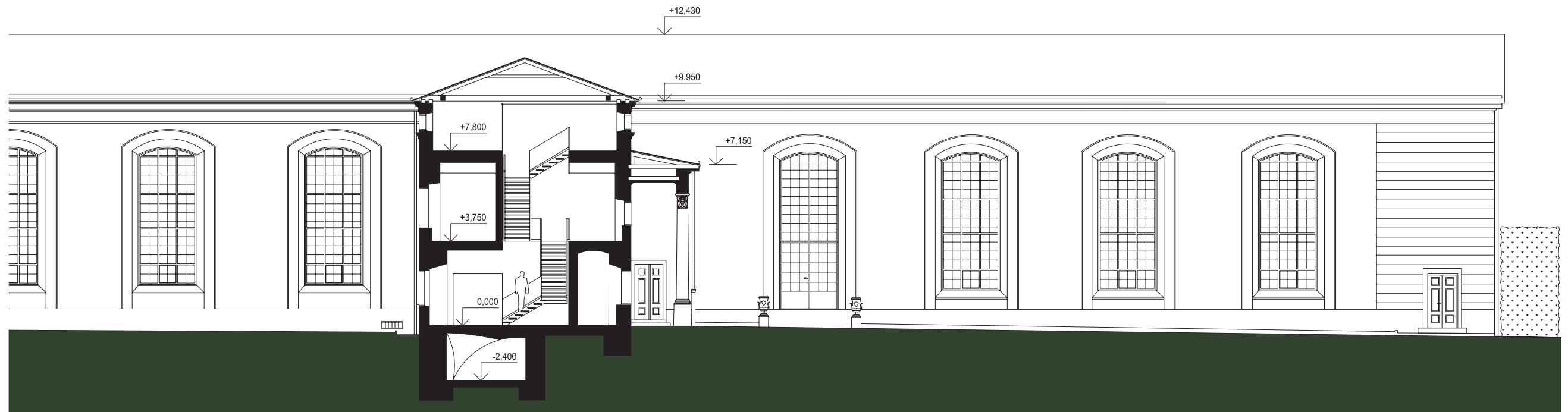
1.01	studený skleník	966,3 m ²
1.02	zázemí skleníku	35,8 m ²
1.03	zázemí skleníku	17,0 m ²
1.04	zázemí skleníku	19,8 m ²

Podélný řez vstupním objektem 1 : 200

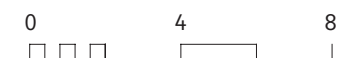
Příčný řez vstupním objektem 1 : 200

Řezopohled ze dvora 1 : 200

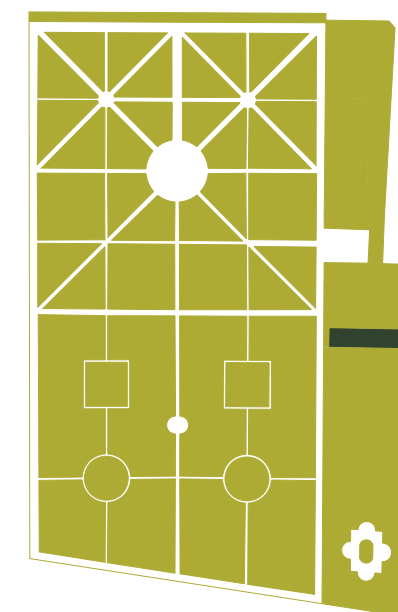

Pohled z ulice 1 : 200

Skleník se zastavěnou plochou 1088 m² je rozdělen na dvě shodné části. Každá z nich obsahuje komunikační jádro spojující skleník se suterénem. Skleník je podsklepen a suterén slouží jako technické zázemí nejen skleníku ale celé zahrady a historických objektů. Nachází se zde sklady určené pro zahradnictví, dílna pro opravy strojů a mobiliáře, místo pro parkování zahradní techniky, strojovna klimatizace, cisterna o objemu 330 m³ jako zásobárna dešťové vody sloužící k napájení vodních prvků a k závlaze, kotelna a sklad dřevěných štěpků o objemu 720 m³. Ve skleníku se nachází místo pro praktickou výuku a prodejna zahradnických produktů a výpěstků.

Skleník tvoří ocelové příhradové rámy z T profilů a lan (vzpínadla). Celá konstrukce je podélně zavětrována a je pokryta strukturálním zasklením, kdy jednotlivé skleněné desky jsou přes sebe překryty (podobně jako střešní krytina). Zasklení čelních ploch je klasicky v ploše. Skleněné desky 4x1 m jsou ve střední části pomocí vzpínadel podporovány. Celá konstrukce je kloubově posazena na železobetonovou vanu skrývající technické prostory skleníku. Betonová podlaha slouží jako akumulční a je tepelně odizolována od zbytku železobetonové konstrukce. Přístup k zahradní technice parkující v suterénu je pomocí zvedací plošiny o nosnosti 5 tun. Násypný prostor pro dřevěné štěpky je umístěn v průjezdu skleníků pod ocelovým roštem. Cisterna s vodou je založena na vlastní železobetonové desce a tudíž je nezávislá na celé konstrukci. Její nadimenzované stěny odolávají hydrostatickému tlaku.

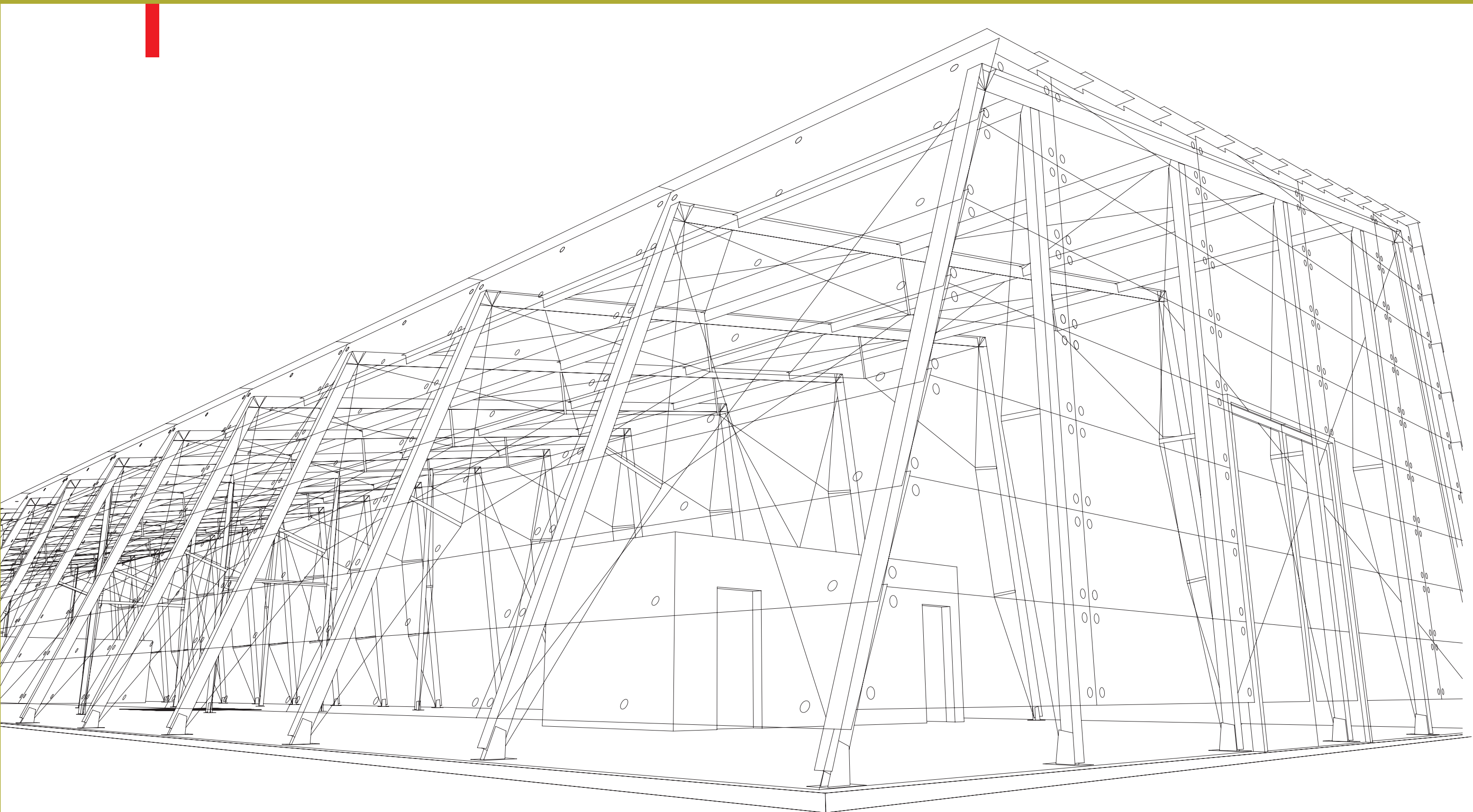
Nový skleník
32

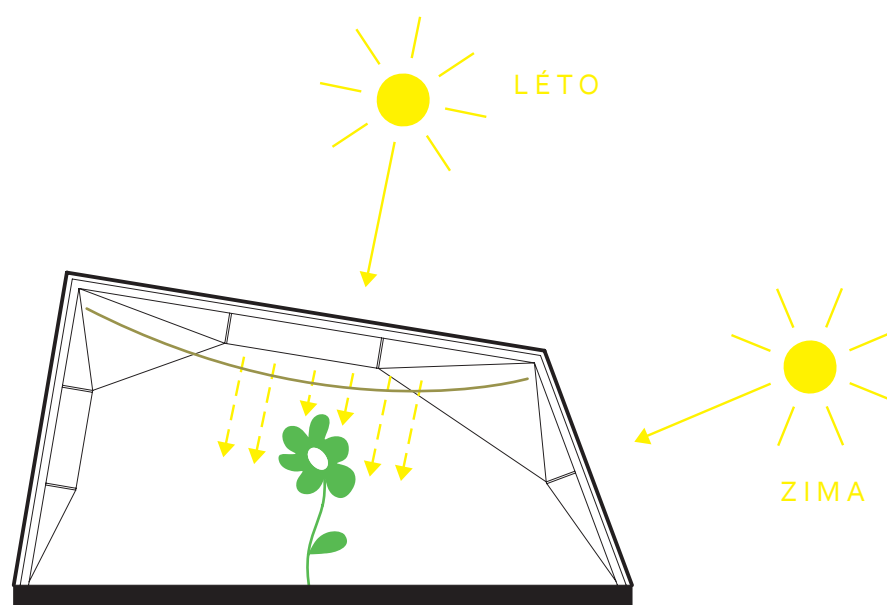
Jižní zahrada
46

Podélný řez
54

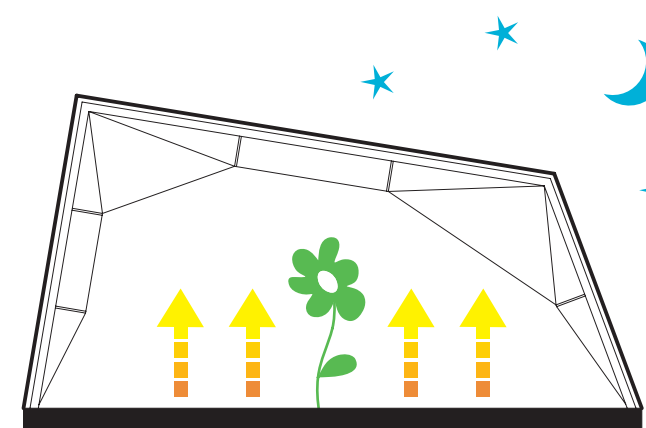
Vzorník materiálů
56

Perspektivy
58

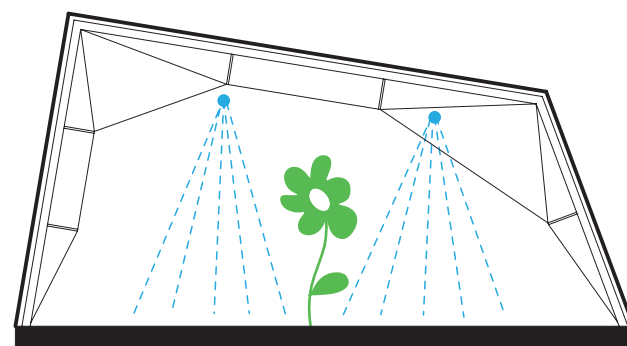

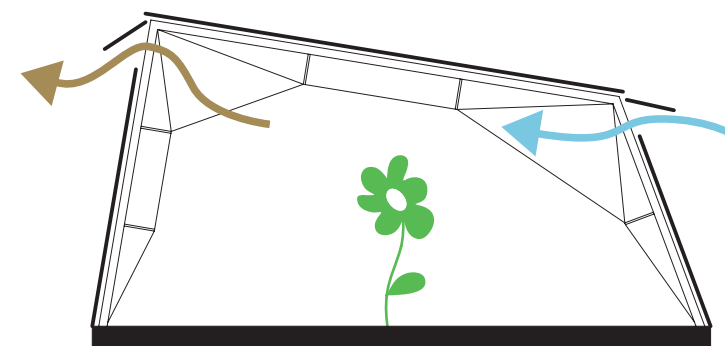
stínění letního slunce

akumulační podlaha v noci

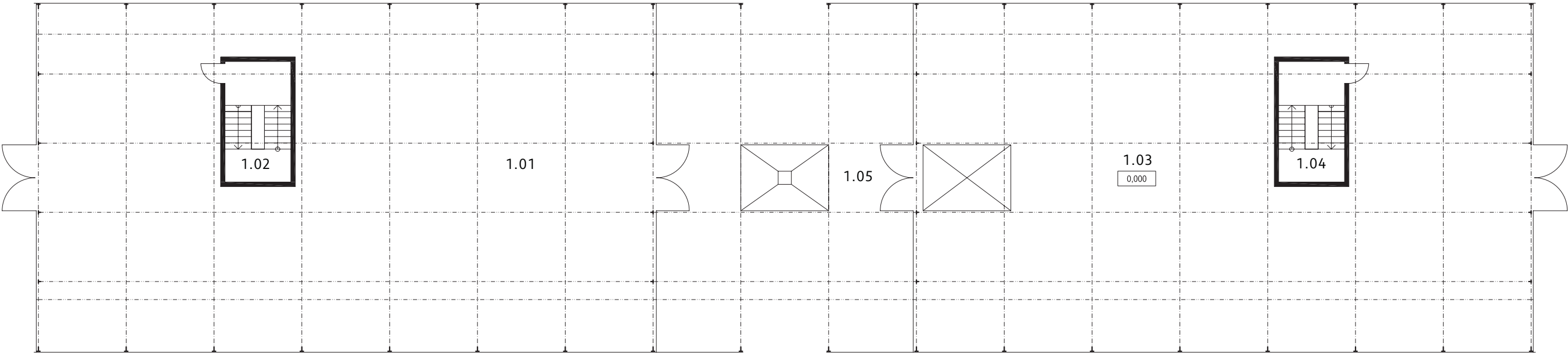

zavlažování

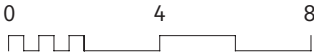
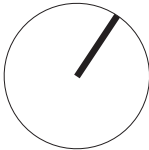

příčné větrání

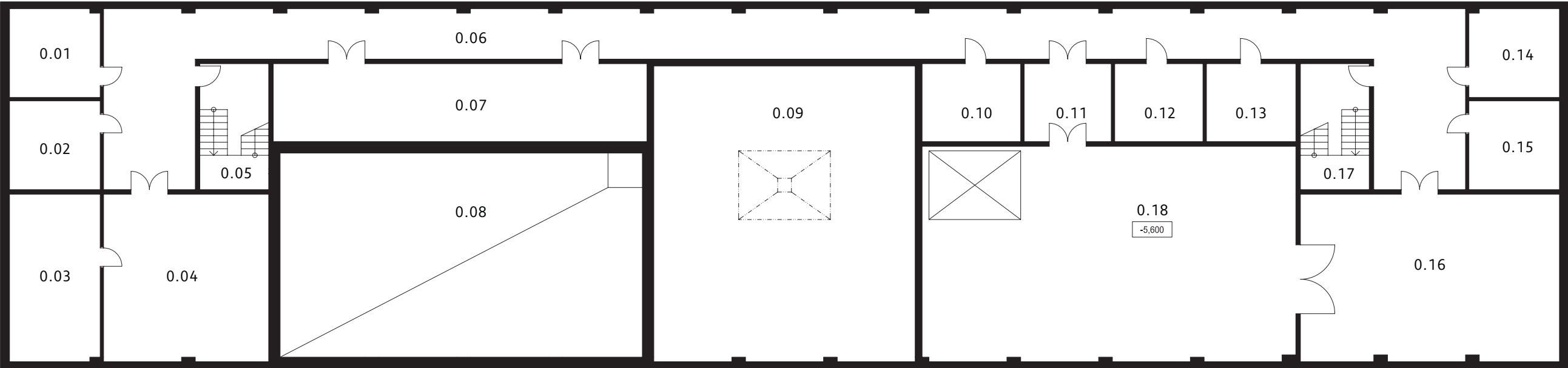
Půdorys 1.np 1 : 200

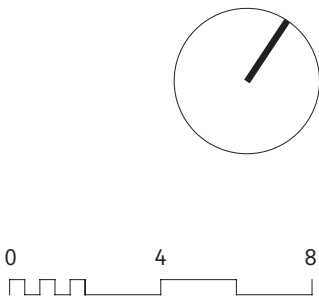
1.01	skleník A	428,4 m ²
1.02	schodiště A	16,4 m ²
1.03	skleník B	428,4 m ²
1.04	schodiště B	16,4 m ²
1.05	průjezd	185,5 m ²

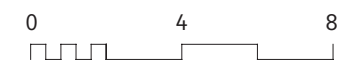
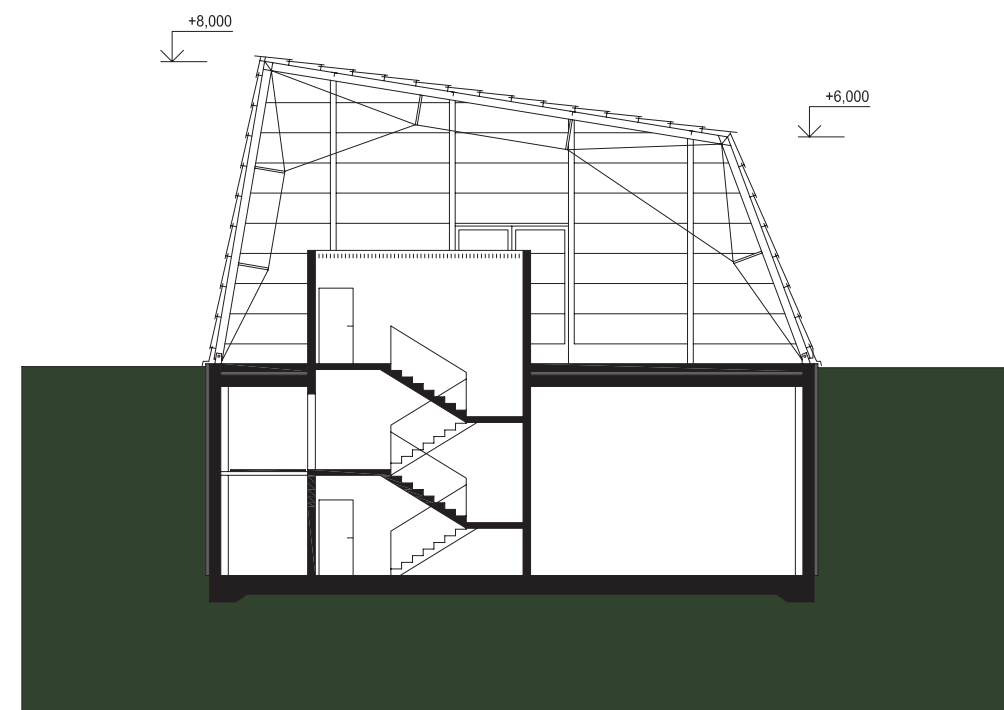
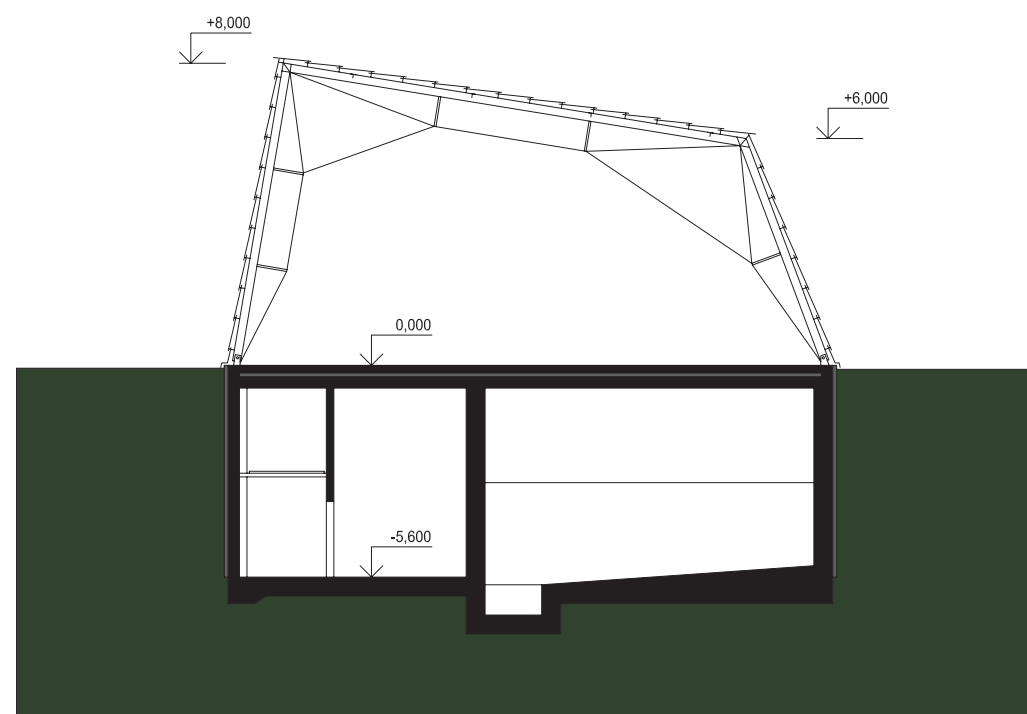
Půdorys 1.pp 1 : 200

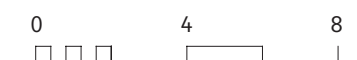
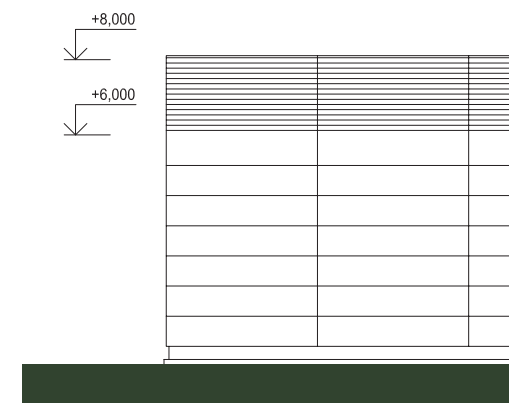
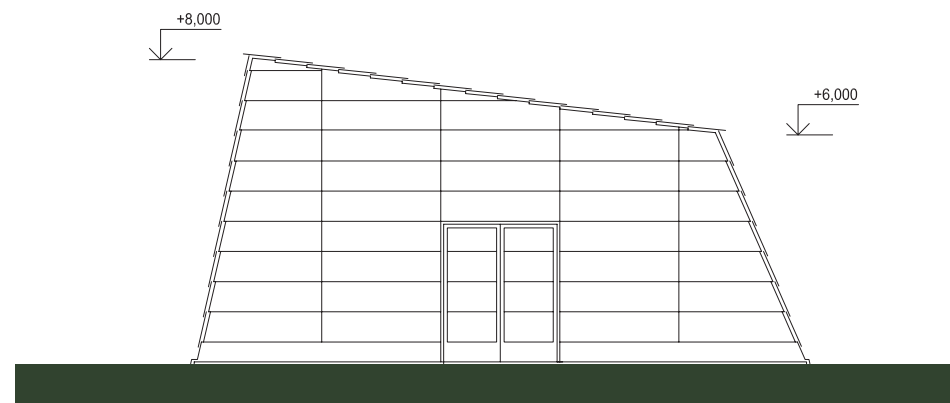
0.01	sklad	15,2 m ²	0.10	sklad	14,6 m ²
0.02	sklad	15,2 m ²	0.11	manipulační prostor	12,9 m ²
0.03	vzduchotechnika I	28,6 m ²	0.12	sklad	13,1 m ²
0.04	vzduchotechnika II	52,6 m ²	0.13	sklad	13,1 m ²
0.05	schodiště A	16,4 m ²	0.14	kotelna I	15,2 m ²
0.06	chodba	176,2 m ²	0.15	kotelna II	15,2 m ²
0.07	čerpadla	55,4 m ²	0.16	dílna	82,5 m ²
0.08	cisterna	140,6 m ²	0.17	schodiště B	16,4 m ²
0.09	zásobník dřevoštěpky	146,5 m ²	0.18	parkoviště	151,6 m ²

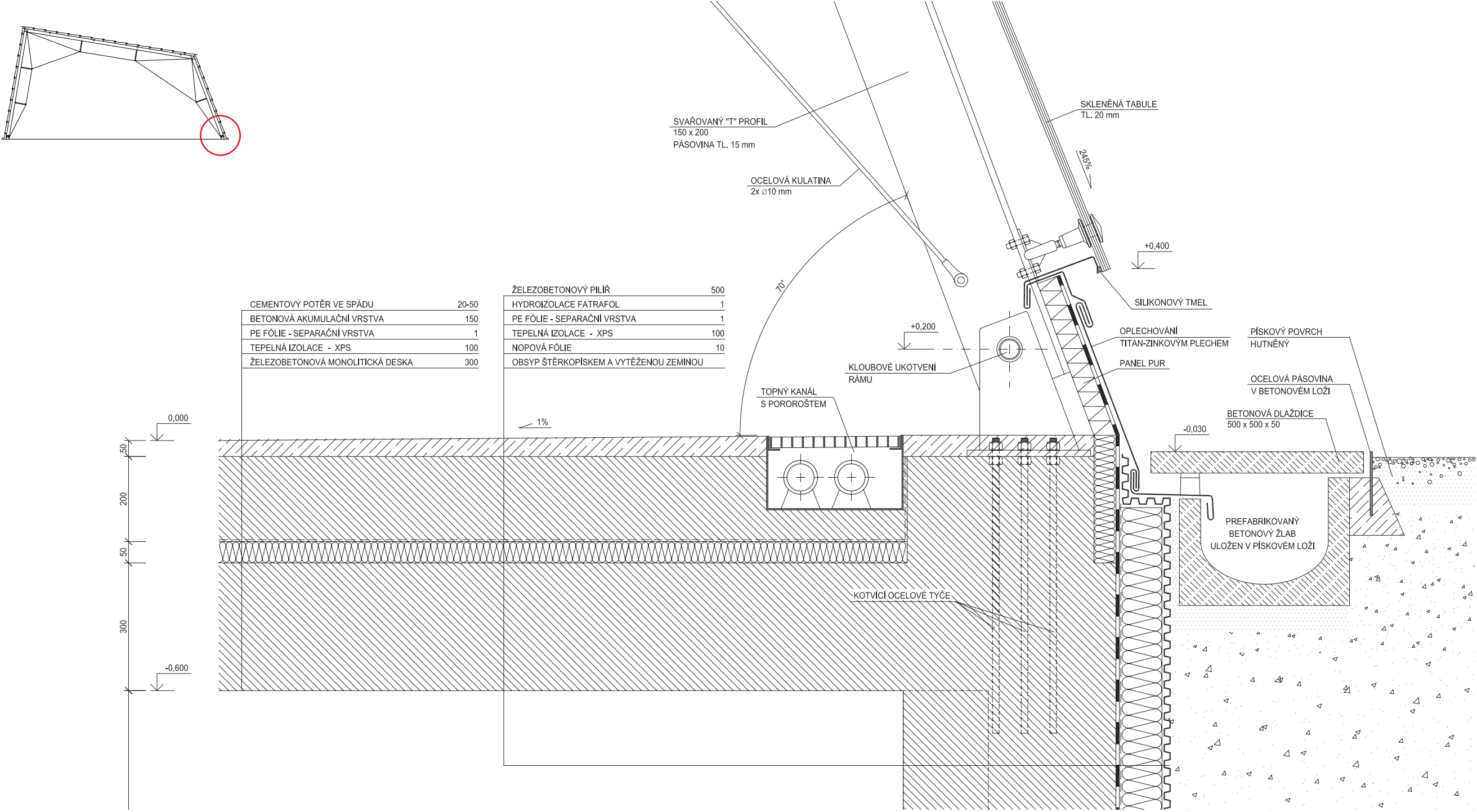
Příčný řez 1 : 200

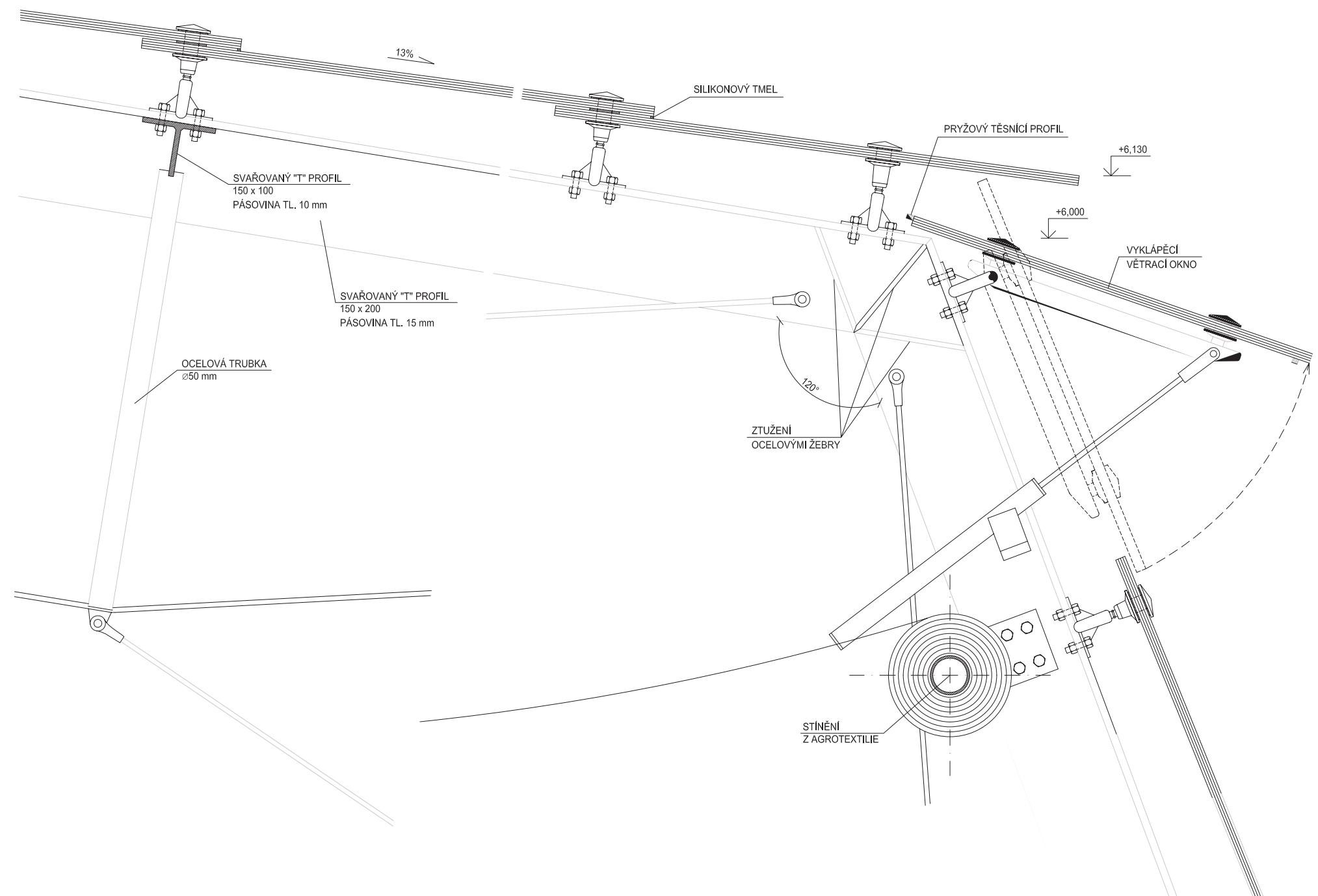
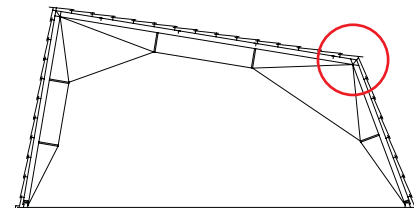

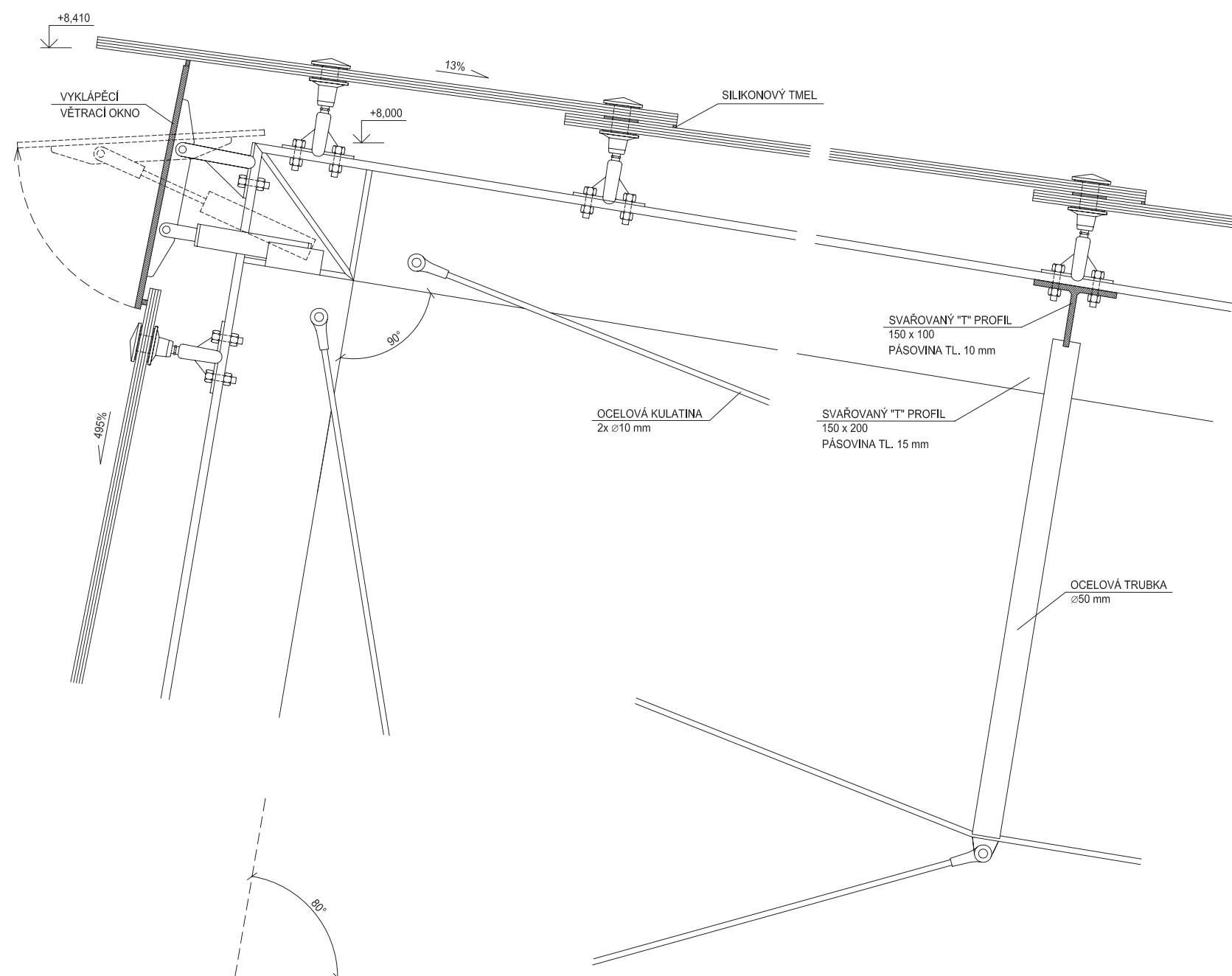
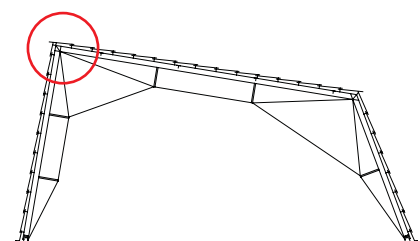
Pohledy 1 : 200

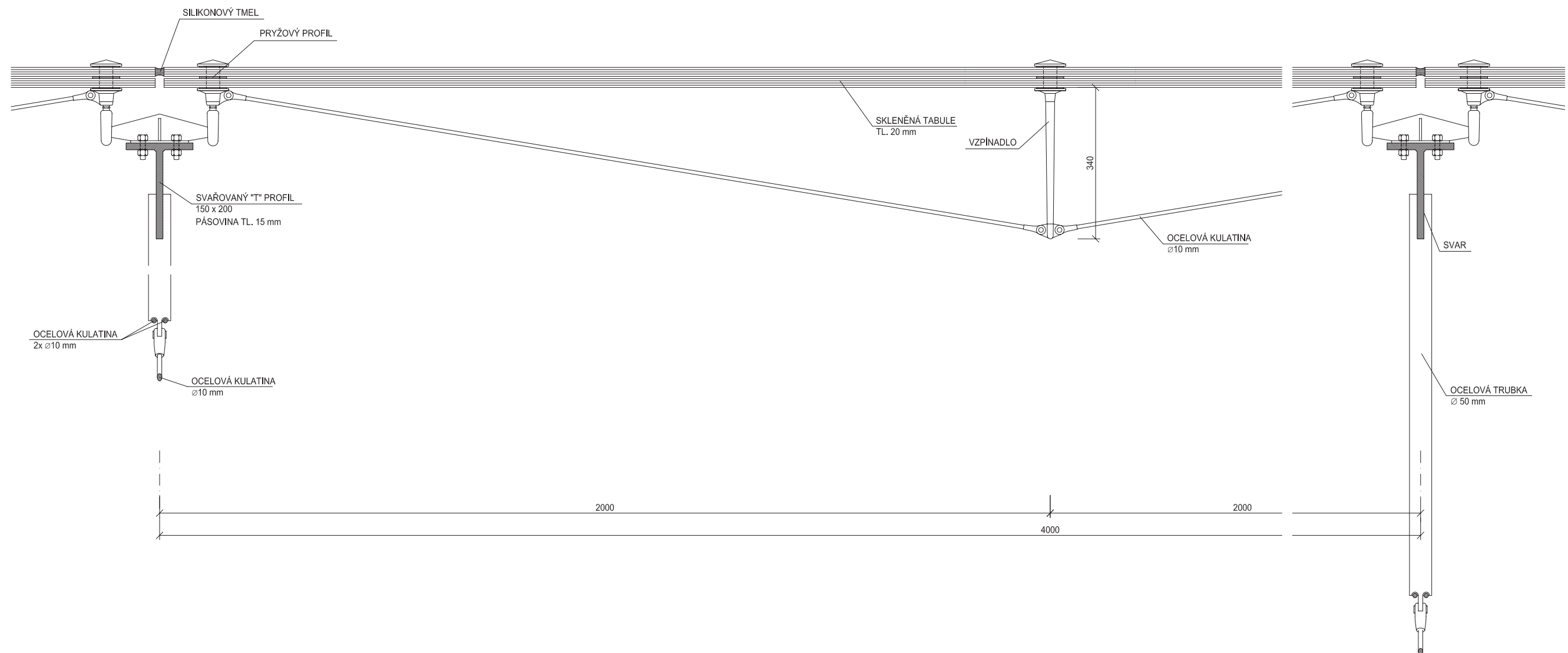
Příčný řez 1 : 10

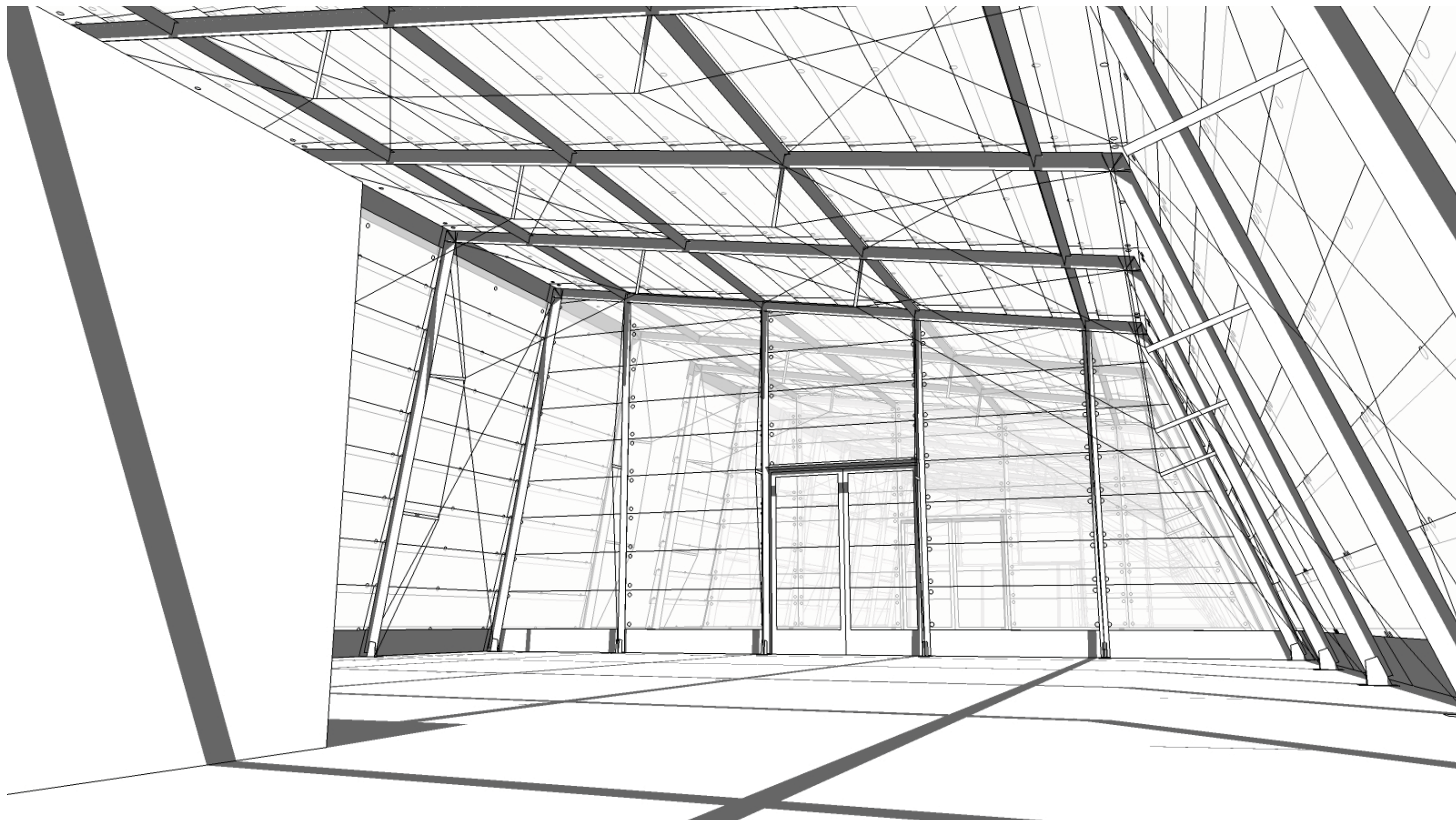

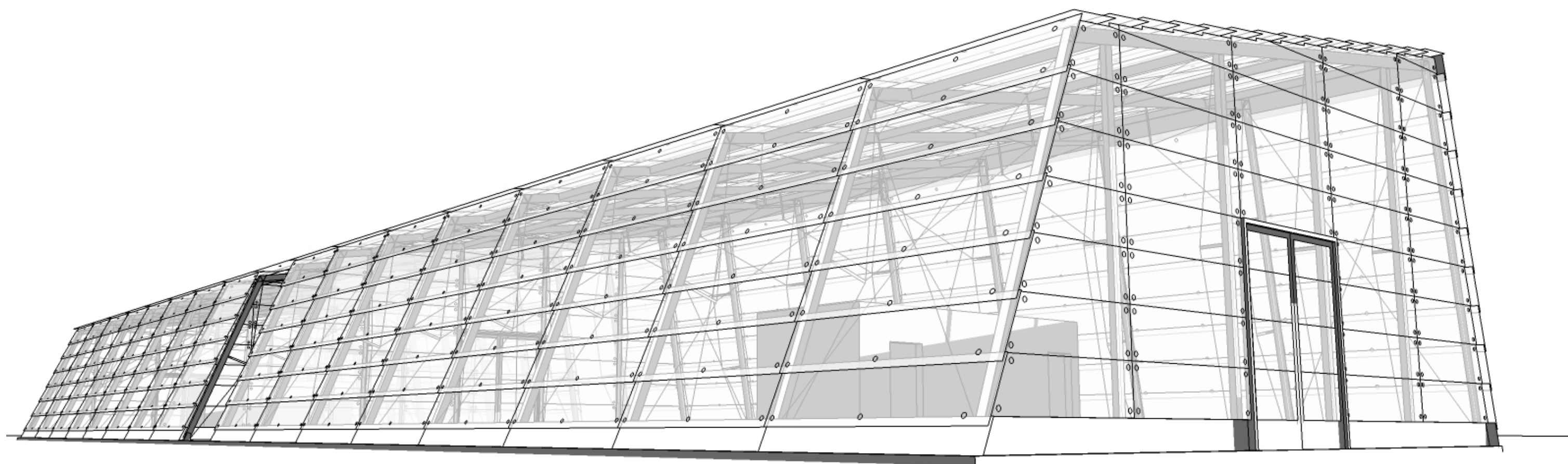

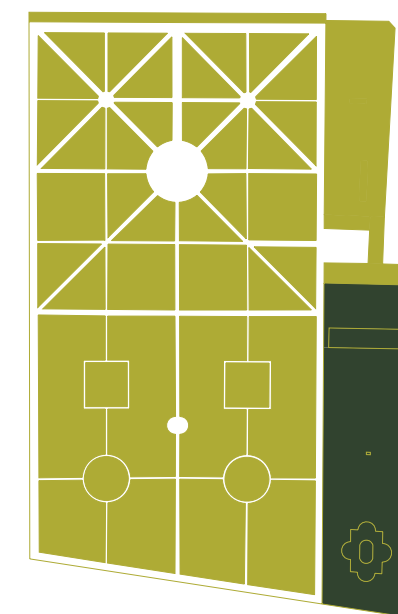
Půdorysný podélný řez 1 : 10

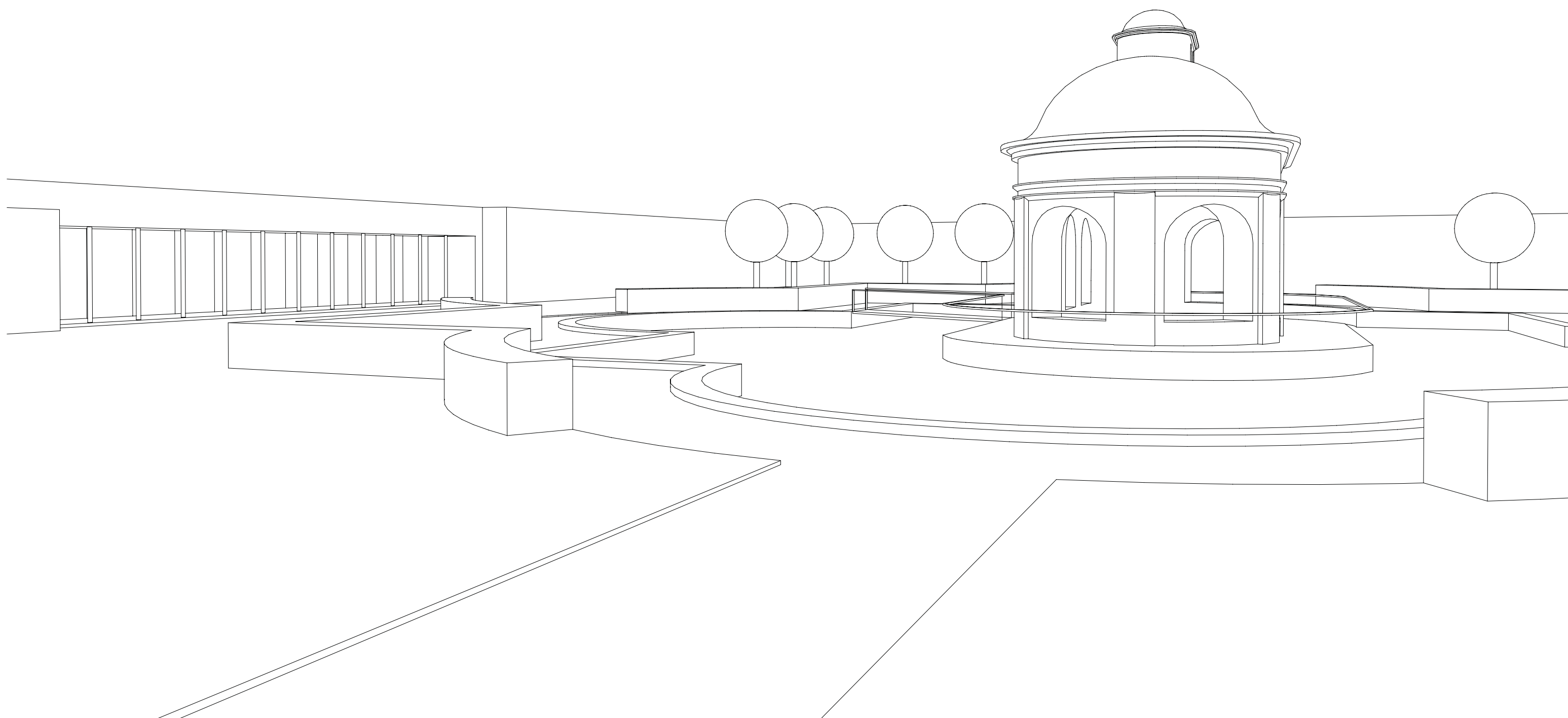

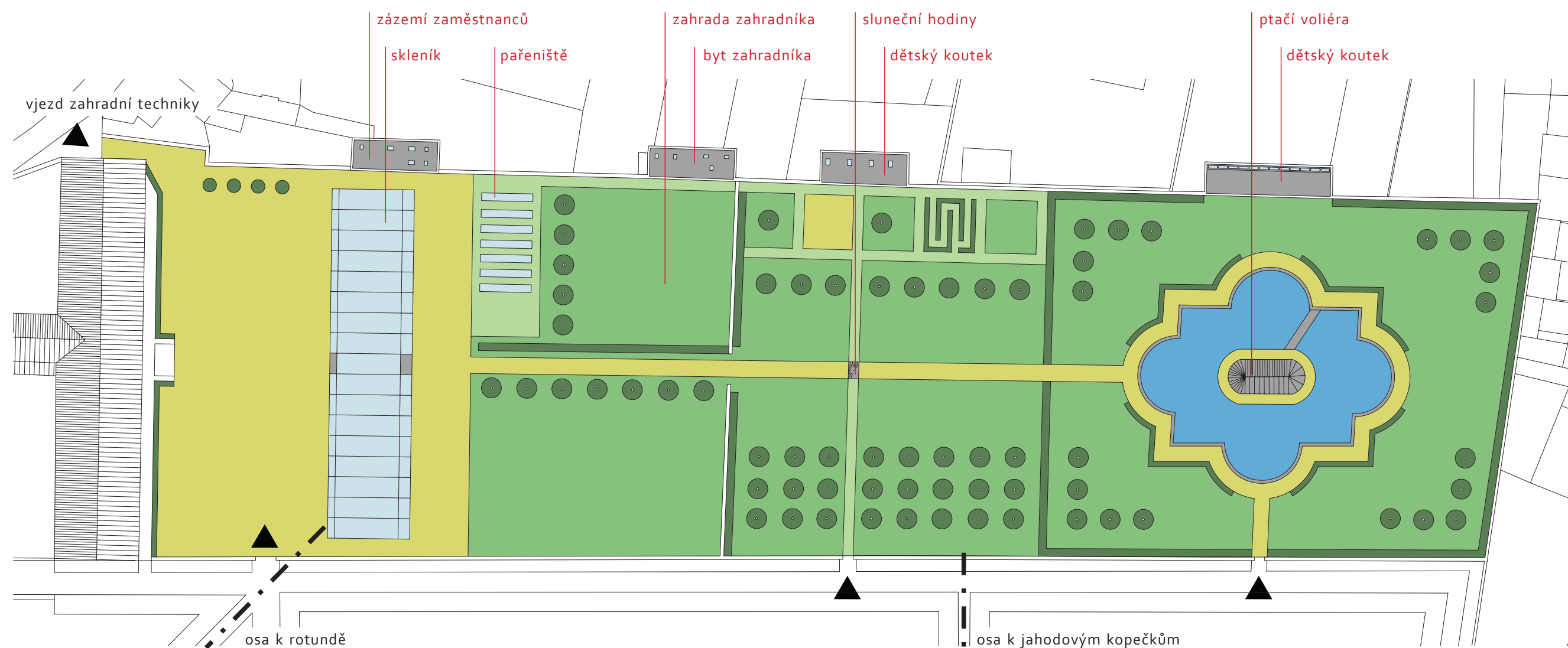

Jižní zahrada se zahradnictvím je dělena na čtyři části. V návrhu jsou plně využity všechny čtyři objekty umístěné za zdi a každé části zahrady připadá jeden. Nejjižnější část s barokní voliérou a bazénem je nejzachovalejší částí. Návrh proto respektuje barokní uspořádání kolem bazénu, nízké přerušované broderie odkazují na kamenný portál v holandské zahradě s přerušným frontonem. Funkční náplň bývalé ptačí voliéry zůstane nezměněna. Vzhledem k sousednímu dětskému koutku je vhodné zde umístit ptačí klece s ptactvem. Obnovený bude můstek spojující ostrůvek s okrajem bazénu. Přidružený objekt slouží jako loggie skýtající stín a výstavní prostory osvětlené světíky. Druhá část s dětským koutkem připomíná existenci králičího kopečku. Ten je definován ocelovou tyčí – Gnómonem, který v průsečíků dvou cest vytváří sluneční hodiny. I tato část byla součástí bývalé štěpnice, proto i zde jsou v pravidelné síti vysázeny stromy, nejlépe ovocné, které na jaře svým květem potěší nejedno oko. V objektu za zdi této části je zázemí dětského koutku s umývárnou, toaletami, venkovní sprchou, učebnou a kuchyňským koutkem. Je zde také sklad nářadí a hraček na pískoviště. Rychlá spojnice dveřmi v dělící zdi mezi další částí zahrady umožňuje paní zahradníkové se rychle dostat do práce. Uvažuji, že by tuto část zahrady spravovala. V dětském koutku nechybí zelené plochy se stínem, malé bludiště, pískoviště, šplhací stěny, houpačky a průlezky. Třetí část jižní zahrady je dělena na část privátní s bytem zahradníka a na část veřejnou se zatravněnou plochou. Privátnost je jasně vymezena živým neprůhledným stříhaným plotem naproti „otevřené“ aleji stromů. Tato část navazuje na zahradnictví, jehož dominantou je 68m dlouhý skleník. Skleník se svým tvarem přizpůsobuje poloze slunce v létě a v zimě. Tato část již není zatravněna ale má pískový povrch a představuje jistou formu nádvoří – volného prostranství, které je skleníkem rozděleno na dvě části. Zde je také poslední objekt za zdi, který slouží jako zázemí zaměstnanců zahrady.

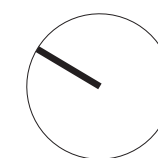

Situace

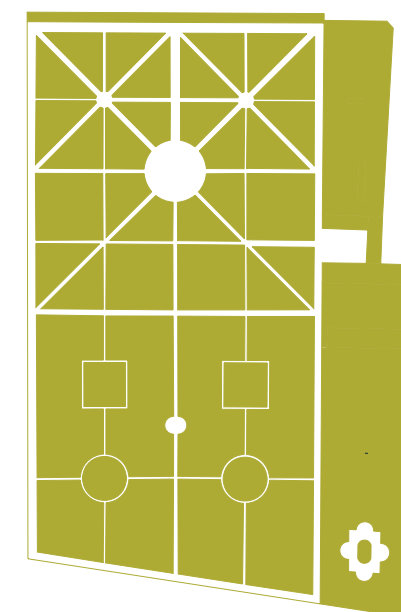
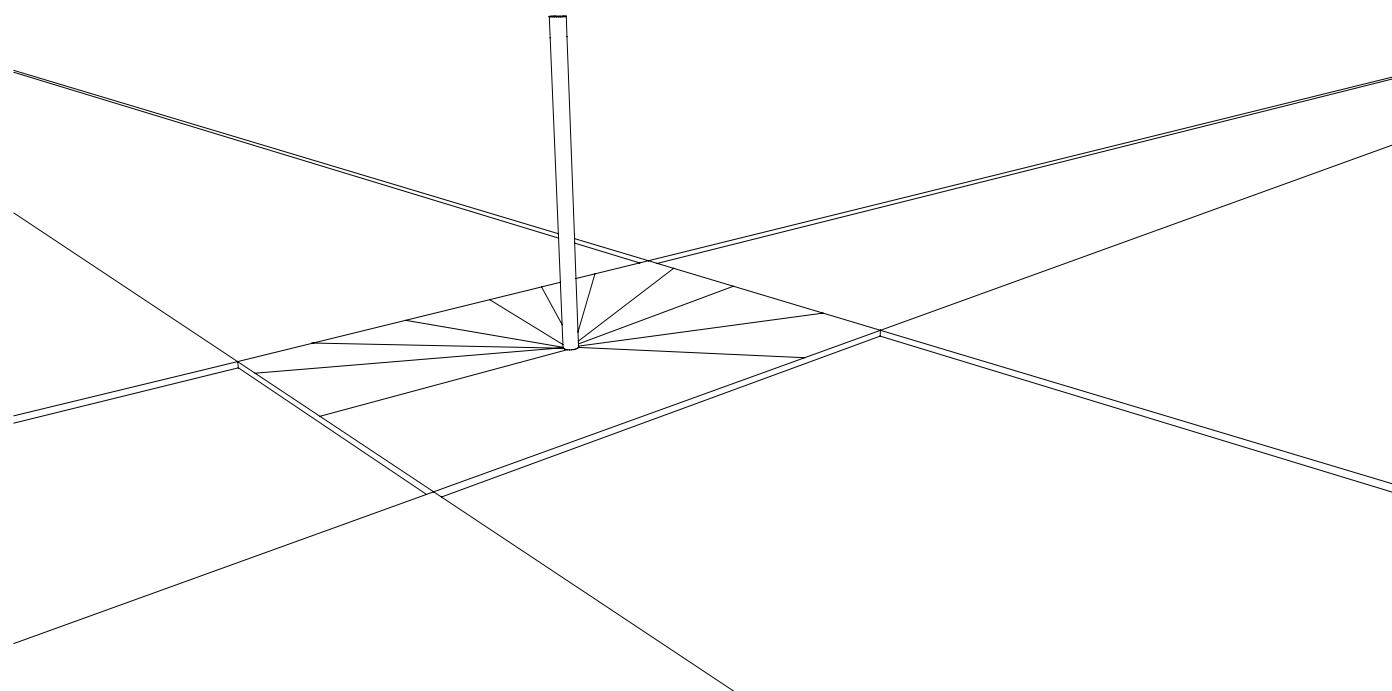

keře a stromy	písková plocha	skleník a pařeniště
zatravněná plocha	voda	strom
zatravněná dlažba	objekty	stříhané keře a stromy

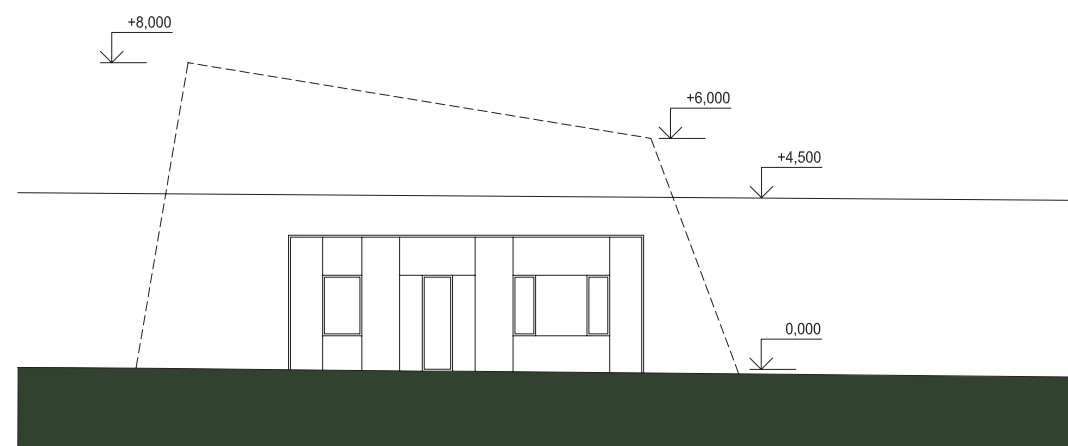
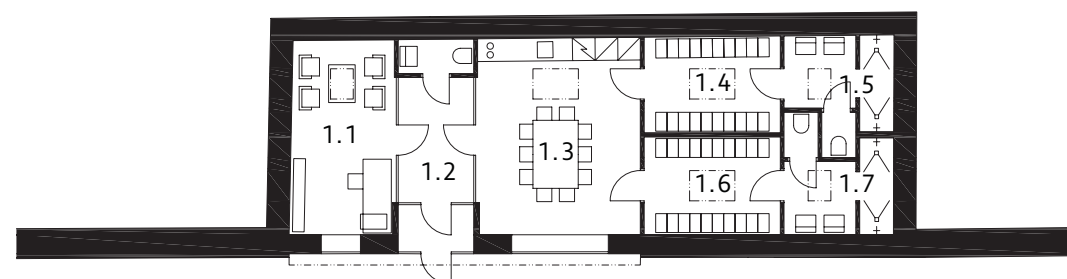
0 10 20

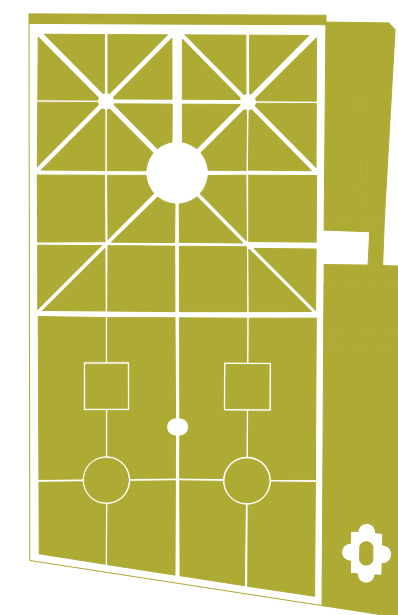
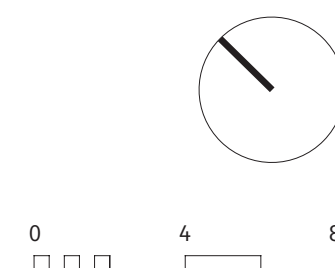
Sluneční hodiny

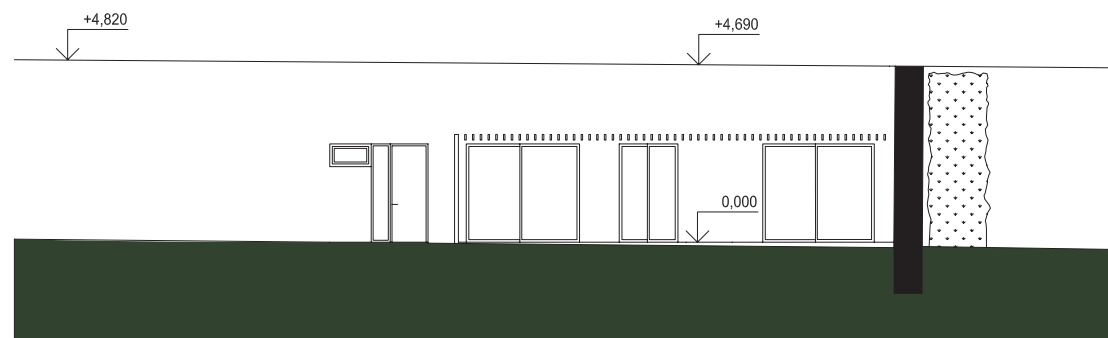
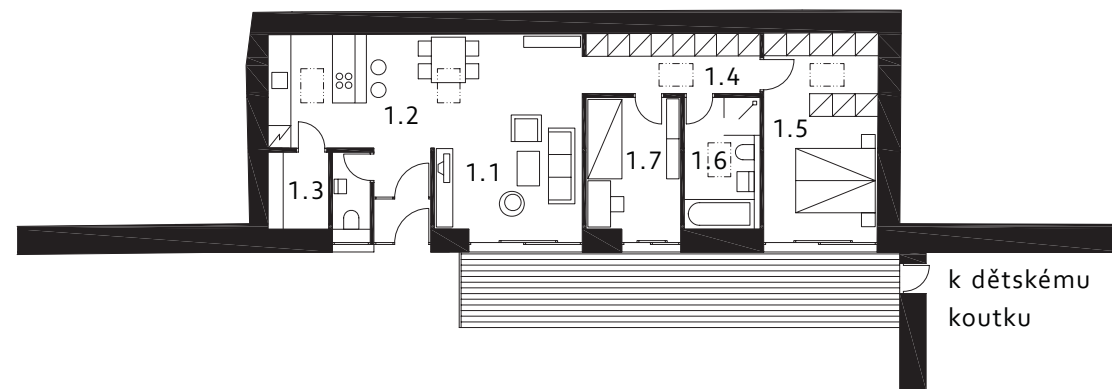
Zázemí zaměstnanců 1 : 200

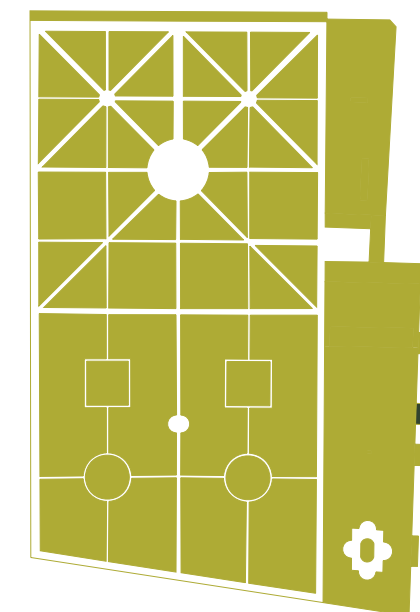
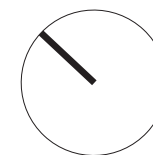
1.1	kancelář	14,1 m ²
1.2	chodba	6,7 m ²
1.3	denní místnost	22,4 m ²
1.4	šatna	9,2 m ²
1.5	umývárna, WC, sprcha	7,5 m ²
1.6	šatna	9,2 m ²
1.7	umývárna, WC, sprcha	7,5 m ²
1.8	WC	1,8 m ²
1.9	zádveří	2,5 m ²

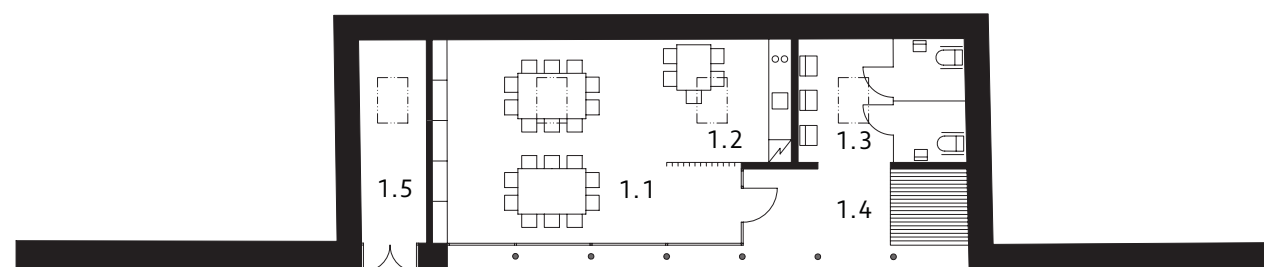
Byt zahradníka 1 : 200

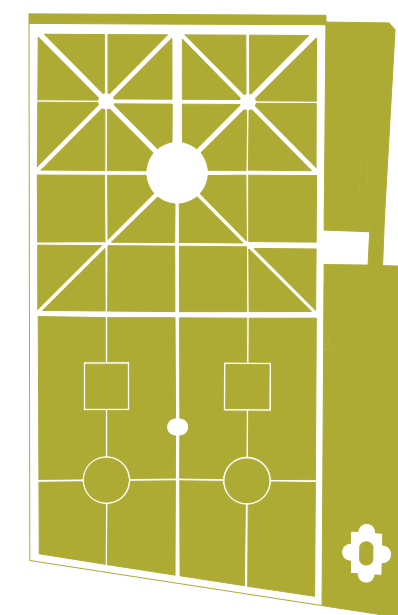
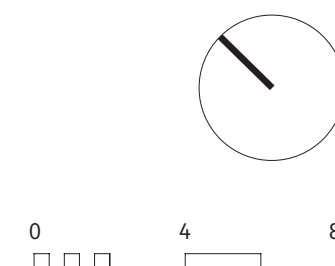
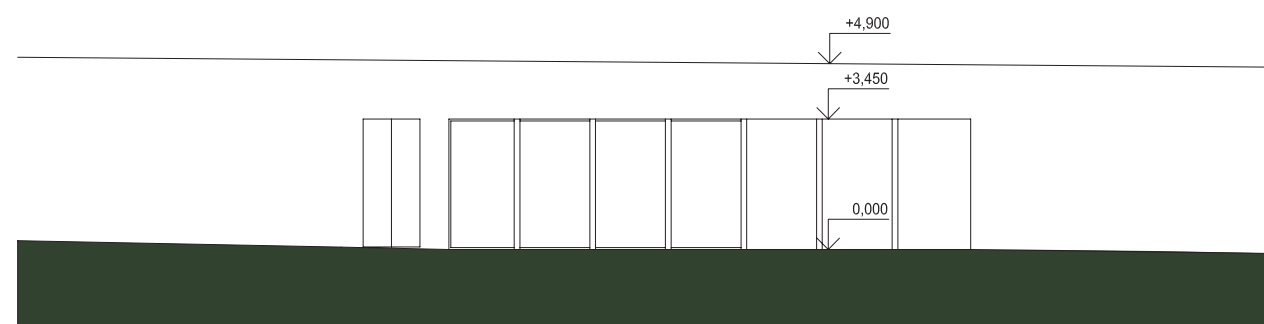
1.1	obývací prostor	21,6 m ²
1.2	kuchyňský kout s jídelnou	15,2 m ²
1.3	spíž	3,3 m ²
1.4	šatna - chodba	4,6 m ²
1.5	ložnice	16,7 m ²
1.6	koupelna	7,0 m ²
1.7	pokoj	9,1 m ²
1.8	WC	2,0 m ²
1.9	zádveří	1,7 m ²

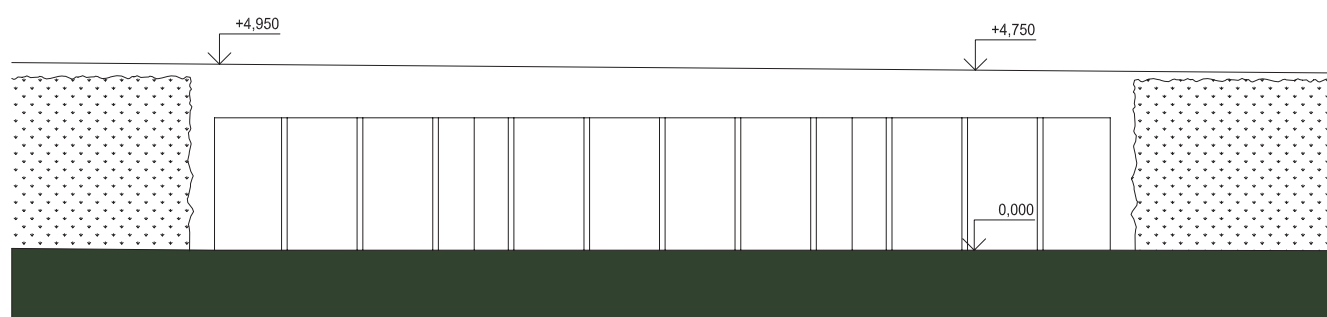
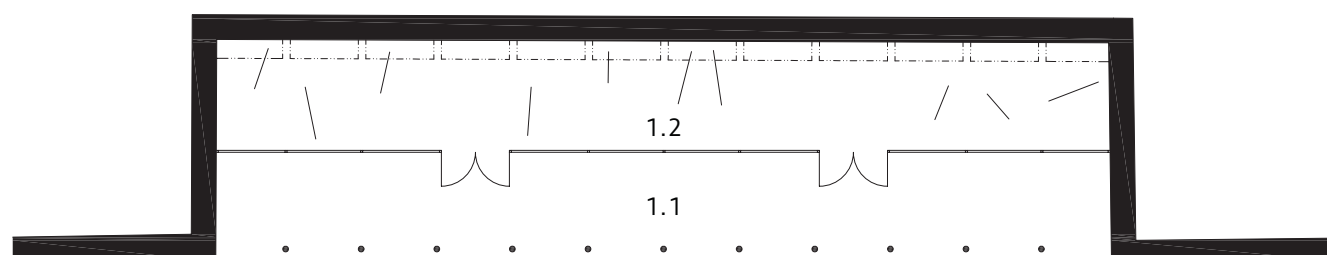
Dětský koutek 1 : 200

1.1	učebna	35,4 m ²
1.2	kuchyňka	10,7 m ²
1.3	umývárna s WC	14,5 m ²
1.4	sprcha	6,0 m ²
1.5	sklad nábytku a hraček	9,4 m ²

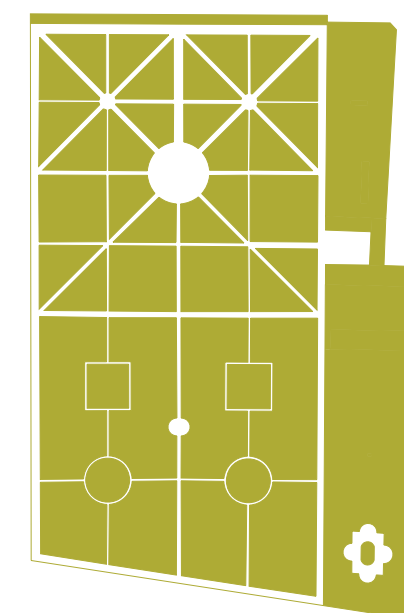
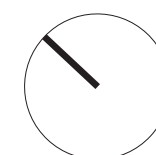

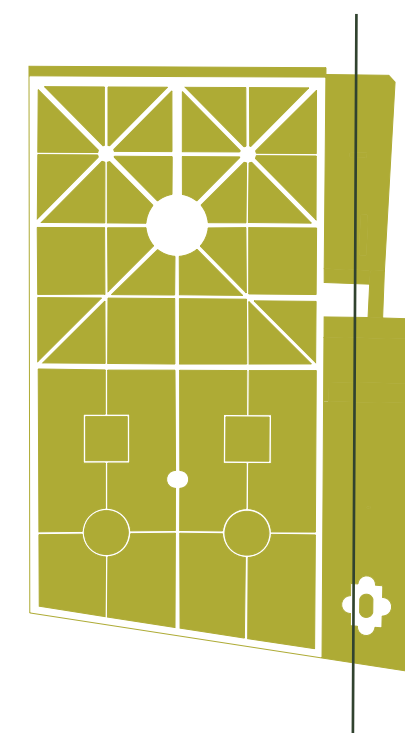
Galerie 1 : 200

1.1 loggie
1.2 galerie

66,8 m²
69,4 m²

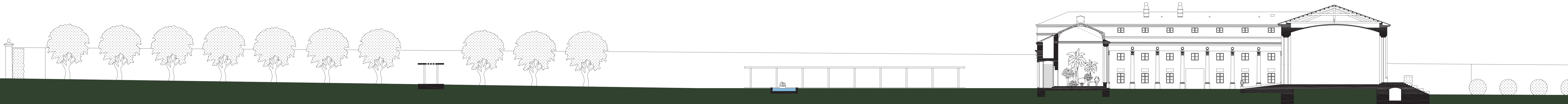
pomerančová zahrada

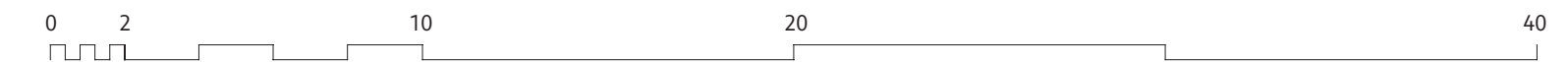
pavilon

Neptunova fontána

holandská zahrada

čestný dvůr

Nový skleník
32

Jižní zahrada
46

Podélný řez
54

Vzorník materiálů
56

Perspektivy
58

Exterier

Beton

- broušený nebo leštěný povrch
- drobné zahradní stavby

Sklo

- kalené, čiré
- fasáda nového skleníku
- bodově ukotveno ke konstrukci

Pozink

- nátěr zinkovou barvou
- konstrukce nového skleníku

Voda

- fontány, kašny, bazény

Písek

- nášlapná vrstva chodníků a velkých ploch
- pískoviště v dětském koutku

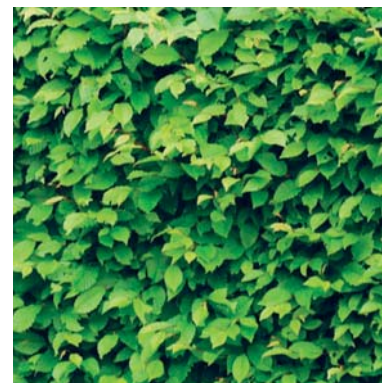
Žulová dlažba

- s mezerami pro zatravnění
- zpevněné plochy a chodníky

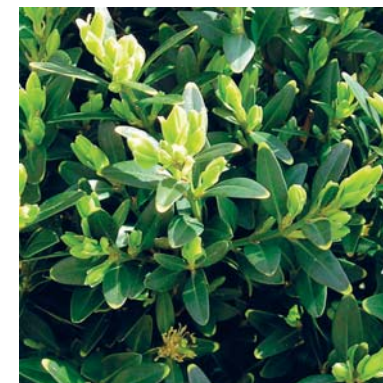
Zatravněné plochy

- krátce střižený trávník
- relaxace v trávě

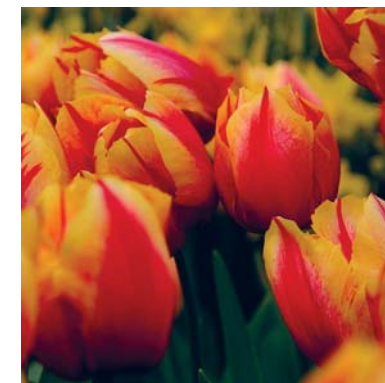
Habr obecný (*Carpinus betulus*)

- nové špalírové stěny

Zimostráz (*Buxus sempervirens*)

- nové nízké broderie

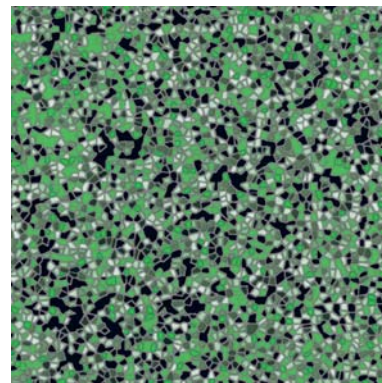
Tulipán (*Tulipa*)

- květinové záhony v Holandské zahradě
- různé barvy

Interier

Vápenná omítka
- úprava povrchů v interiérech

Terazzo
- černozelelé
- broušené a leštěné podlahy
- WC

Chrom
- kovové části nábytku
- kavárna

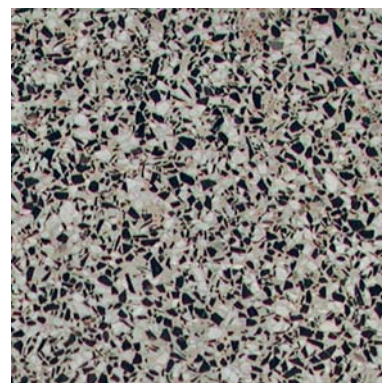
Ocelový plech
- povrch upraven
- vnější obklad WC

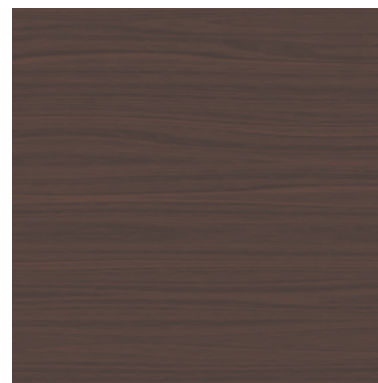
Hliníkové francouzské okno
- úprava zinkovou barvou
- kavárna

Beton
- broušený nebo leštěný povrch
- drobné zahradní stavby

Terazzo
- černobílé
- broušené a leštěné podlahy
- kavárna, infocentrum, skleníky

Dubová dýha mořená
- dřevěné interiérové prvky
- kavárna

Dubová dýha
- dřevěné interiérové prvky
- infocentrum, edukační centrum,
přednáškový sál

Sklo pískované
- dělící příčka
- kavárna, edukační centrum

Nový skleník
32

Jižní zahrada
46

Podélný řez
54

Vzorník materiálů
56

Perspektivy
58

Nový skleník
32

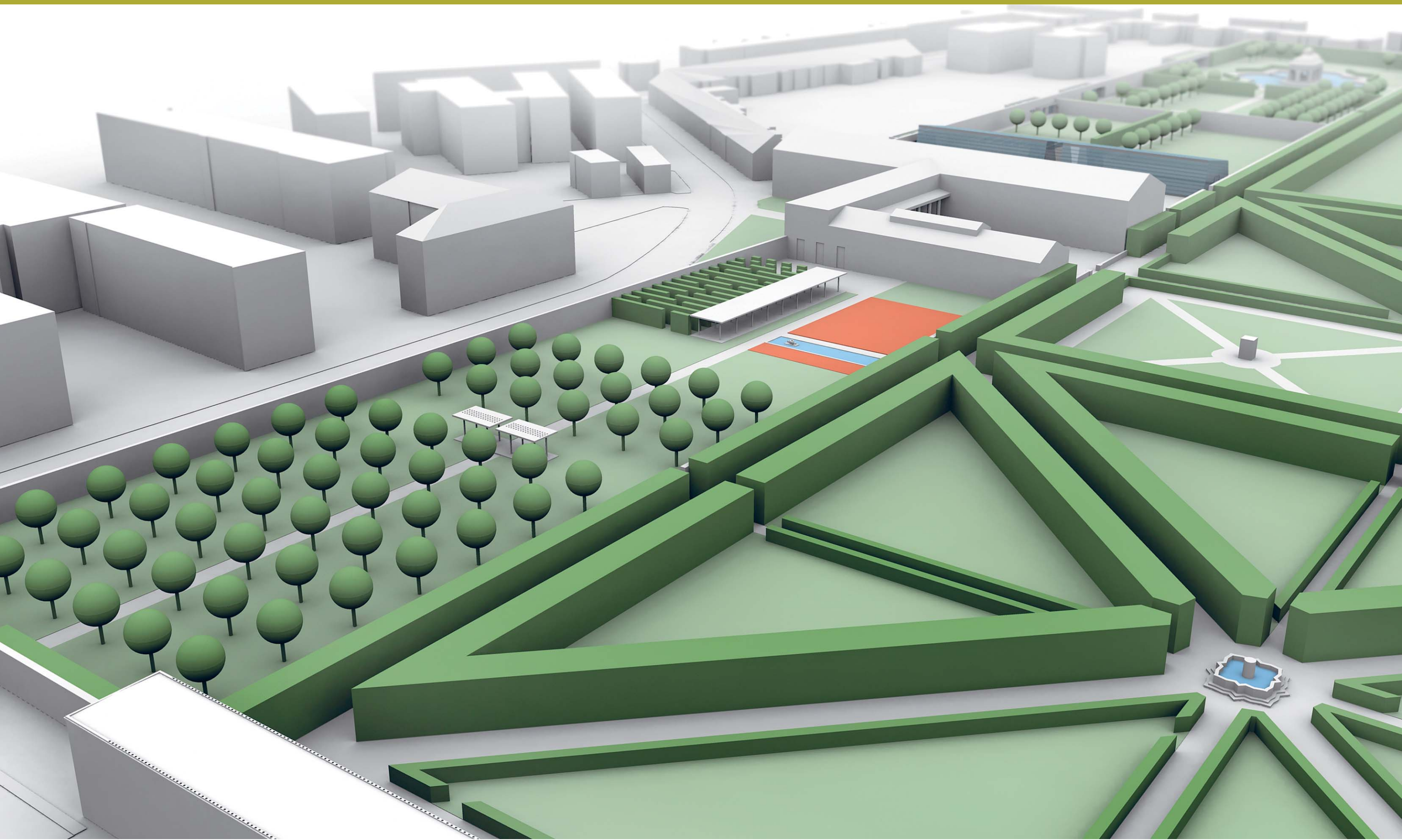
Jižní zahrada
46

Podélný řez
54

Vzorník materiálů
56

Perspektivy
58

Nový skleník
32

Jižní zahrada
46

Podélný řez
54

Vzorník materiálů
56

Perspektivy
58

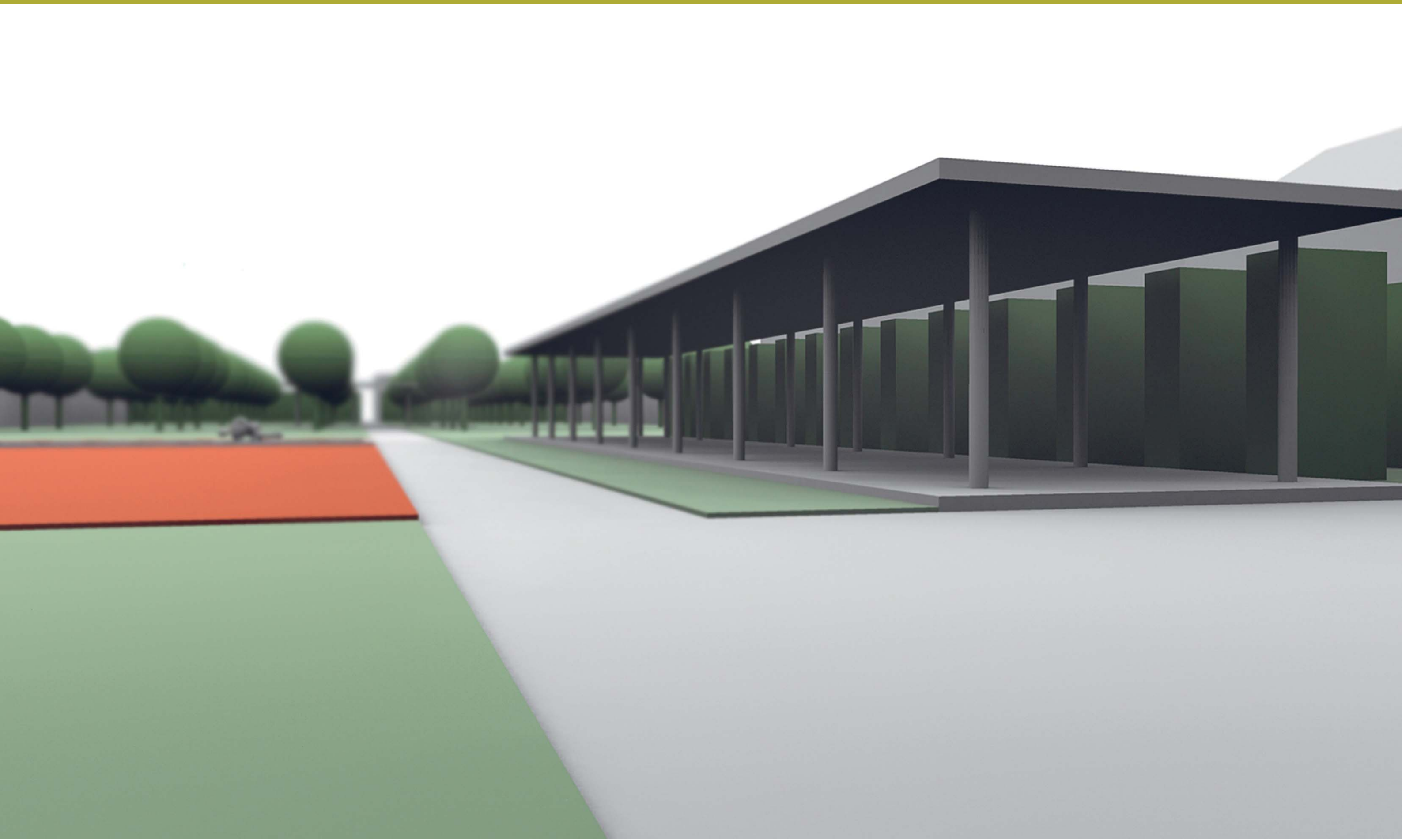
Průvodní zpráva
2

Širší vztahy
Situace
4

Analýza
Koncept
8

Holandská a
pomerančová zahrada
12

Čestný dvůr a
staré skleníky
18

Nový skleník
32

Jižní zahrada
46

Podélný řez
54

Vzorník materiálů
56

Perspektivy
58

